

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI Rugsėjis - September 17, 1981 Nr. 36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'START' vietoj 'SALT'

Argumentas už detentės atgaivinimą

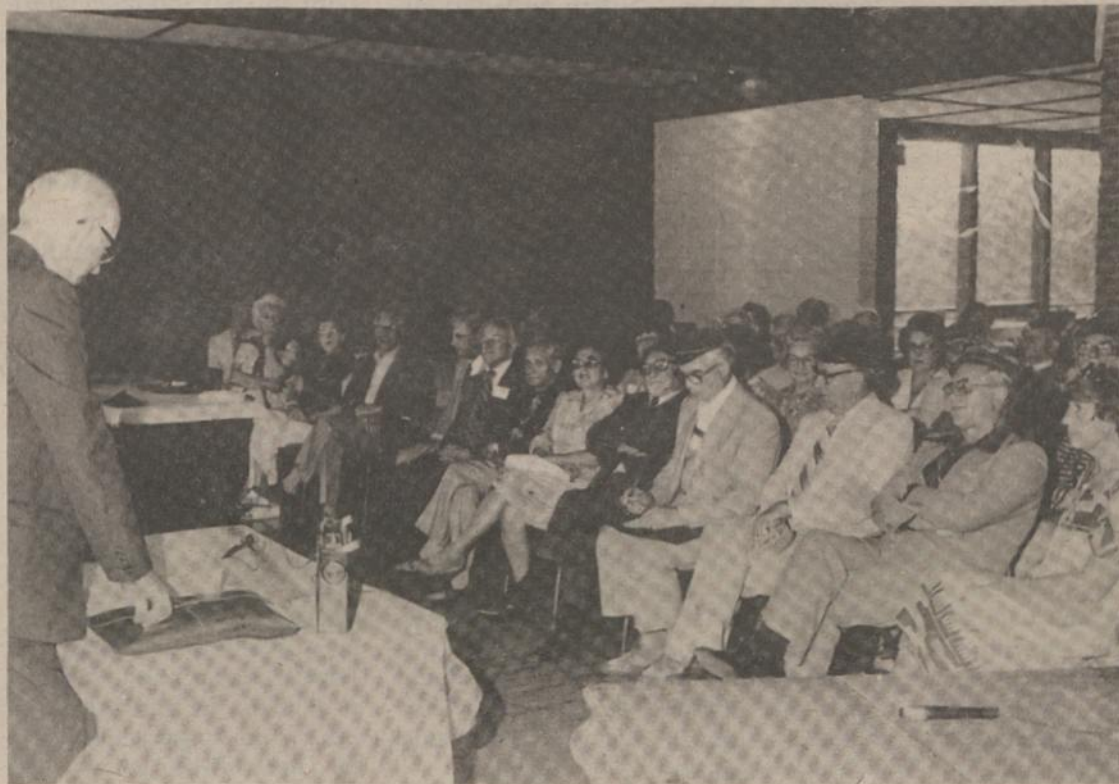
Vytautas Meškauskas

Praėjusiam Nr. pradėję aiškintis JAV užsienio politiką, šiandien sustokime prie jos vedimo galimybių. Turime atsiminti, kad politika yra galimybių išnaudojimo menas. Jokia Californijos Public Relations firma negalės įkalbėti Washingtono administracijai 'išvadavimo' politikos, jei tokia politika administracijai atrodys per rizikinga ar nesuderinama su JAV interesais, kurie, turint galvoje atominio karo galimybę ir bendras tautos nuotaikas, yra taikos išlaikymas.

Siuo metu spaudai gvildeinant karinio biudžeto klausimą ir ieškant karinėms išlaidoms pakaitalo, kiek 'akylesniam' skaitytojui gali susidaryti gana aiškus vaizdas, ko galima laukti. Ta proga dėmesio vertas Washingtono advokato, buvusio CIA direktoriaus William E. Colby straipsnis, pasirodęs rugpiučio 26 d. Washington Post laidoje. Ne tiek dėl jo minčių, kiek dėl straipsnio autorius asmenybės: dėl savo eitu pareigų, jis turėtų žinoti ir Washingtono ir Kremliaus galimybes.

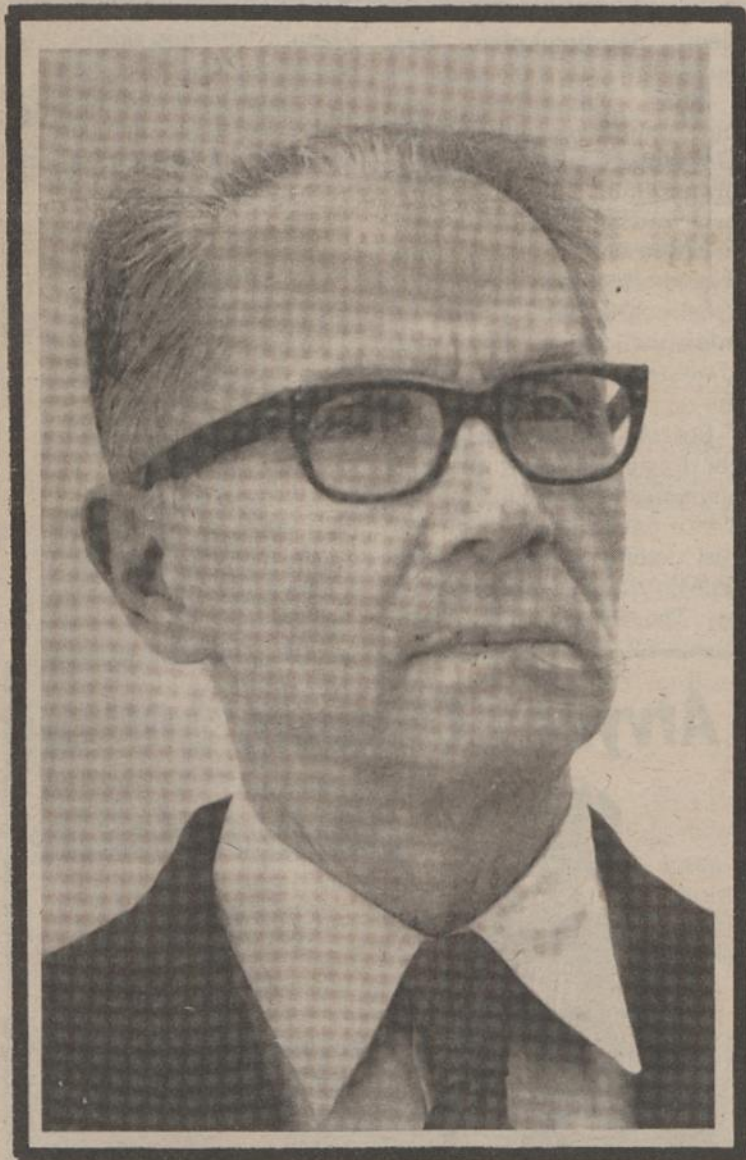
Colby primena, kad Eugene Rostow, prezidento Reagano paskirtas Ginklų kontrolės (Nukelta į 2 psl.)

ma ir ieškant karinėms išlaidoms pakaitalo, kiek 'akylesniam' skaitytojui gali susidaryti gana aiškus vaizdas, ko galima laukti. Ta proga dėmesio vertas Washingtono advokato, buvusio CIA direktoriaus William E. Colby straipsnis, pasirodęs rugpiučio 26 d. Washington Post laidoje. Ne tiek dėl jo minčių, kiek dėl straipsnio autorius asmenybės: dėl savo eitu pareigų, jis turėtų žinoti ir Washingtono ir Kremliaus galimybes.

Korp! Neo-Lithuania išvykos dalyviai klausosi garbės filisterio Stasio Santvaro paskaitos 'Mūsų kultūriniai laimėjimai'. Visos nuotraukos V.A. Račkausko

MIRĖ STASYS BARZDUKAS

A.A. Stasys Barzdukas

J. Garlos nuotr.

Po sunkios ir ilgos ligos š.m. rugsėjo 13 d. Clevelande mirė lituanistas Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvio Bendruomenės Garbės Pirmininkas, sulaukęs 75 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1906 m. balandžio 23 d., Marijampolės apskr. Meškučių km. Baigęs VD universitetą mokytoja nuo 1928 metų. Ateitinių veikėjas.

1950 metais, kartu su Pr. Skardžium ir J.M Laurinaičiu parengė lietuvių kalbos vadovą. Už savo visuomeninę-kul-

tūrinę veiklą 1966 m. buvo apdovanotas Ohio lietuvių gydytojų draugijos 1000 dolerių premija.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko rugsėjo 14 d. DMNP parapijos dalėje, dalyvaujant gausiai susirinkusiems clevelandiečiams ir bičiuliams iš kitų miestų.

Palaidotas rugsėjo 15 d. po gedulingų pamaldų Visų Sielių kapinėse.

Velionies dukrai, sūnums ir kitiems artimiesiems Dirva reiškia užuojautą.

Korp! Neo-Lithuania Dienos Išeivių kultūrinis kraitis Lietuvai

Antanas Juodvalkis

Korp! Neo-Lithuania dienos įvyko š.m. rugsėjo 5-6 dienomis Jonynų sodyboje, Chesterton, Ind. Šią išvyką organizavo ir jos pasisėkimu rūpinosi Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba, pirmininkaujama Cezario Modestavičiaus.

Į šią dviejų dienų išvyką susirinko gražus būrys kolegų iš plačios apylinkės. Didokas skaičius kolegų atvyko iš Clevelando, mažiau iš Detroito, bet buvo ir iš šiltosios Floridos, o daugiausiai iš Chicagos ir jos apylinkių.

Išvyka pradėta tradiciniu vėliavos pakėlimu, sugiedant Lietuvos himną. Pagrindinė paskaita skaitė daugelio talentų žmogus, Korporacijos garbės filisteris, rašytojas-poetas Stasys Santvaras. Jo pasirinkta tema - Išeivijos kultūrinis stovis - buvo dėmesingai išklausyta ir labai, labai nuoširdžiai priimta. Prelegentas savo paskaitoje vedė paralelę tarp išeivijos ir ok. Lietuvos kultūrinio gyvenimo atsiėkimų. Galvoti, kad yra dvi lietuvių literatūros būtų klaida, nes abi jos yra lietuviškos ir ateis laikas, kai jos susibėgs į vieną vietą ir sudarys vieną nedalomą vienetą. Išeivijoje prieauglis yra mažesnis, o Lietuvoje gana ryškus ir gausus. Lietuvos gyvenime dar nėra buvę tiek daug rašančių lietuviškai.

Meniniais darbais puošiasi ir čia ir ten ne tik privatūs namai, bet ir valstybiniai pastatai bei muziejai. Ok. Lietuvos statyboje daugiau vyrauja socialistinis realizmas ir sudaro savaimingą meną. Labai išsibulėjo grafika.

Muzikinio gyvenimo puošmena - opera yra pasiekusi aukštą lygį. Chicagoje veikianti lietuvių opera yra unikumas. 1906 metais Vilniuje

gimė tautinė opera, pastatant Jurgio Petrausko 'Birutę'. Klovos 'Pilėnai', nors ir su iškraipytais istoriniais faktais, nes be prisitaikymo nebūtų išvysdusi Vilniaus operos scenos. Blogiau yra su dramos teatru, kurio mes neįstengėme išlaikyti, nors gerų aktorių ir netrūko. Okupuotame krašte dramos teatras yra labai išplėstas ir išsibulintas, pastato gerų veikalių.

Išeivijos spauda yra gausi ir įvairi, bet ji vargsta dėl per didelio srovinių pasiskirstymo. Srovės negauna prieauglio, nepakanka spaudos bendradarbių, o ir tiražai eina mažyn. Zvelgiant į tolimesnę perspektyvą, laikas konsoliduotis ir jungtis. Laikraštinė mūsų kalba nėra gera, o prieauglio kaip ir nėra. Rašantiems būtina gerai mokėti kalbą. Okupuotame krašte spauda naudojama propagandai, nors pralenda vienas kitas geresnis

straipsnis, bet jų kalba yra gera, nors ir ten braunasi svetimybės.

Atskirą dėmesį reikia skirti pagrindinio leidiniams ir stalčinei literatūrai. Jos yra daug, tik negausiais tiražais.

Mūsų vertingiausias darbas yra 36 tomų Lietuvių enciklopedijos ir 6 stambių tomų Encyclopedia Lituanica anglų kalba išleidimas. Šios enciklopedijos labai praturtino lietuvių kultūrinį gyvenimą. Gal dėl to ir okupantas davė leidimą Vilniuje išleisti bent 12 tomų enciklopediją, kurios jau išėjo bene 7 tomai. Vertingą darbą atlieka leisdami didįjį lietuvių kalbos žodyną, jei ištesės iki galo.

Gal mažiausiai apčiuopiamų laimėjimų esame pasiekę visuomeninėje-politinėje plotmėje. Mūsų susiskaldymas ir nesutarimai veiklos metoduose nėra naudingi, nors ir siekiame tų pačių tikslų. Blaičiai žiūrint, laimėjimų būtų

(Nukelta į 7 psl.)

Prieš porą savaitių iš ok. Lietuvos pasitraukęs prof. Kazys Eringis sveikina išvykos dalyvius ir užgiria išeivijos veiklą.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Laisvė*

Pietų Afrika ir Izraelis: nemalonūs, bet būtini Amerikos sąjungininkai. - Užsienio politika be ideologijos.

Kai JAV delegato Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje pavaduotojas Charles M. Lichenstein vetavo rezoliuciją, smerkiančią Pietų Afrikos karinę invaziją į Angolos teritoriją, Amerikos spaudoje pasigirdo nemažai kritikų. Girdi, palaikydamos rasistinę Pietų Afriką, JAV netenkančios simpatijos juodoje Afrikoje ir iš viso vadinamam Trečiajame pasaulyje, ji stumdama į sovietų glėbį. Idomu, kad tie patys kritikai pritartę JAV veto, jei reikalingas suktųsi apie ... Izraelį, nors principinio skirtumo tarp Izraelio ir Pietų Afrikos laikysenų nėra. Pirmasis 'įvykusių faktų' politika per sparciai steigiamus naujokynus nori praktiškai aneksuoti vakarinį Jordaną pakraštį, antroji - panašia 'įvykusių faktų' politika stengiasi nudelsti nepriklausomybės suteikimą savo valdomai (buv. vokiečių kolonijai) Pietų Vakarų Afrikai, dabar žinomai Namibos vardu. Izraelis tur būt teisingai aiškinasi, kad nepriklausomos palestiniečių valstybės įkūrimas šalia Izraelio sudarys mirtiną pavojų Izraelio nepriklausomybei, ypač turint galvoje, kad nauja palestiniečių valstybė greičiausiai pateks sovietų įtakon. To paties prisibijo ir Pietų Afrika. Sukilėliai, siekia iškovoti Namibijai nepriklausomybę, veikia iš Angolos teritorijos, kurioje jau nuo seno - 1975 m. - prisilaiko per 1,400 sovietinių patarėjų ir 20,000 Kubos Castro karių.

Be to, principiniai žiūrėti Izraelis ir Pietų Afrika varo rasistinę politiką. Palestiniečiai pirmame, o juodieji bei azijatai antroje - yra antros eilės piliečiai. Žinoma, norint galima rasti tarp abiejų valstybių laikysenų didelių skirtumų praktiškai, bet ne principiniai.

I tas valstybes žiūrėti ryškėja politikos skirtumai tarp Carterio ir Reagano administracijų. Pirmoji stengėsi Trečiąjį pasaulį kaip nors išskirti iš Rytų-Vakarų konflikto. Jei kur nors - kaip Angoloje, Etiopijoje, P. Jemene - įsiveržia sovietai, Carterio laikais buvo norėta į tai žiūrėti kaip į laikiną reiškinį, išplaukusį iš buvusios kolonialinės politikos. Ar neprarado Maskva savo 'itakos' Egipte ir Somalijoje? Net Zimbavijoje, Rhodėzijoje, marksistas Robert Mugabe laimėjęs ne tik užtikrino laisvę ir gerbūvį baltiesiems, bet to ir laikosi. Jei taip, kodėl nesuteikti panašiom sąlygom nepriklausomybę Namibijai, kurioje gyvena apie milijonas juodųjų ir šimtas tūkstančių baltųjų?

Atsakymas į tai yra toks, kad Mugabe, o juo labiau Namibijos marksistiniais partizanais sunku pasitikėti. Be to, Mugabe gaudavo pagelbos iš Kinijos, kuri mažiau suinteresuota greitu Vakarų kritimu negu Sovietija. Jei Izraelis negavo jokios griežtesnės bausmės už Irako ir Libano bombardavimą, kodėl didesnės

bausmės turėtų susilaukti Pietų Afrika už įsiveržimą į Angolos teritoriją ir ten Namibijos sukilėlių stovyklų bei aprūpinimo bazių, tvarkomų sovietų, sunaikinimą?

Kaip matome, Pretorijos vyriausybė kalkuliavo teisingai. JAV vetavo ją smerkiančią rezoliuciją, aiškindamosios tuo, kad ji vienšališka, nesmerkianti Angolos sukilėlių rėmimo. Valstybės Pasakėtojas Afrikos reikalams Chester A. Croker aiškiai pasakė, kad 'palikimas savo valiai Pietų Afrikos neatitinka JAV interesams'. Ir kaip Izraelio atveju, kurio bombardavimai sukėlė daug kritikos žodžiais, bet mažai praktiškų veiksmų iš arabų pasaulio, taip pat ir JAV dėl Pietų Afrikos rėmimo susilaukė kritikos, bet jokių realių veiksmų iš Juodosios Afrikos valdovų.

Spėjama, kad Pietų Afrika norinti stipriau paremti Angoloje veikiančius Jono Sawimbi vadovaujamus sukilėlius net iki tokio laipsnio, kad jų kontroliuojama teritorija visai, kaip kokia 'buferio' valstybė, atskirtų Angolą nuo Namibijos, kuriai tuo atveju galima

būtų suteikti formalia nepriklausomybę, bet praktiškai ją ir toliau valdyti ar bent smarkiai įtaigoti. Žinoma, tuo atveju sovietai galėtų siųsti daugiau kubiečių, bet tas jau susilauktų labai griežtų JAV protestų ir net veiksmų.

Atrodo, kad Valstybės Sekretoriaus Haig pažiūra yra tokia, kad padėtis yra tokia įtempta ir rimta, kad negalima atsakyti bet kokių sąjungininkų, nepaisant jų pažiūrų ir norų.

Panašiai vyksta ir su Izraeliu. Haigas, pirmiausia apvažiavęs visus Vid. Rytus, siūlydamas sudaryti bendrą frontą prieš sovietus, bet sulaukęs atsakymą, kad didžiausias arabų priešas yra ne sovietai, bet Izraelis, dabar bando susitarti su Izraeliu dėl galimai didesnės karinės kooperacijos. Kaip tai neatrodytų keista, bet tokia laikysena - didesnis bendravimas su Izraeliu, kaip ir su Pietų Afrika, susidariusioje situacijoje, Amerikos balsą tose pasaulio dalyse padaro stipresniu ir smarkiau girdimu. Galų gale - su jėga daugiau skaitomasi negu su kuo nors kitu.

'START' vietoje 'SALT'...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir Nusiginklavimo Žinybos direktorium, siūlo SALT (Strategic Arms Limitations Talks) pakeisti į START (Strategic Arms Reductions Talks)

Koks skirtumas tarp atominių ginklų APRIBOJIMO (Limitations) ir SUMAZINIMO (Reduction)? Pagal pirmąją sąvoką norima ginklus ir rūšis apriboti, t.y. sulaikyti jų didėjimą; pagal antrąją - derėtis dėl jų turimų ginklų sumažinimo iki tokio laipsnio, kad nė viena supervalstybių negalėtų staigiu užpuolimu sunaikinti kitos atsikėrimo priemonės. (Kalba sukasi apie sausumoje išrikiuotą tolimos distancijos raketą, kurios yra tiksliausios. Lėktuvų bombos ir povandeninių laivų raketos vaidina daugiau pagelbinį vaidmenį.)

SALT I ir SALT II (pasirašyta, bet neratifikauta sutartis) to staigaus puolimo galimybės negalėjo panaikinti. Faktinai, SALT I pasirašant ji dar nebuvo aktuali. Skačiuojama tačiau, kad sovietai gali turėti tokią galimybę sekančiame dešimtmetyje. Jau 1977 metais Carteris staiga pasiūlė prie to eiti, tačiau sovietai tą pasiūlymą tuč tuojau atmetė. Tada Carterio administracija, norėdama bent ką turėti rankoje, sutarė dėl SALT II.

Žiūrėdamas iš sovietų taško Colby mano, kad ir jie turėtų bijoti staigaus amerikiečių užpuolimo. Iš tikro, patobulintos senesnės amerikiečių raketos - kaip Minutėman III, o tuo labiau naujos MX raketos - tokią galimybę paverčia realybe.

'Tokių būdu esame situacijoje' - išvedžioja Colby - 'pana-

šioje į šešto dešimtmečio pabaigą. Tuo metu JAV buvo daug toliau už sovietus pažengusios MIRV (kelių ar daugiau užtaisų vienoje raketoje, galinčių pasiekti atskirus taikinius) technologijoje. Apie tai nebuvo kalbėta SALT I, tas tai nebuvo tada aktualu, tačiau tas JAV pranašumas dabar jau baigia išnykti. Be to, tada sovietai negalėjo sutikti su pasiūlymu sunaikinti visas savo sausumos raketąs, nes jie turėjo jų daugiau negu amerikiečiai (1,400 prieš 1,050), o jų povandeninių laivų raketos ir bombonešiai buvo daug silpnesni kiekybiniai ir kokybiniai. Pradėję sparčiai ginkluotis sovietai dabar jau turi savo povandeniniuose laivuose 950 atominių raketų ir jų bombonešiai padarė pažangą. Žodžiu, jei sovietai atsisakytų savo sausumos raketų, jie dar galėtų atbaidyti amerikiečius nuo atominio bombardavimo. Tobulėja ir JAV povandeninė jėga ir aviacija, tačiau tų ginklų raketos ir bombos dar toli iki sausumos raketų tikslumo. (Tos gali sunaikinti išrikiuotą šovimui prieš raketą, o povandeninių laivų ir aviacijos atominais ginklais daugiau tinka miestų sunaikinimui.)

Žinoma, čia dar iškyla kontrolės klausimas. Colby mano kad abi pusės jau dabar savo žinioje turi pakankamai priemonių prieš tarpkontinentalių raketų suskaičiavimui. Užtat nėra reikalo pasitikėti sovietų žodžiu.

Atsakymas nuo sausumos raketų iki tokio skaičiaus, kad tas nebesudarytų pirmo smūgio vilionės, būtų labai naudingas abiem šalims, nes leistų panaudoti turimus resursus ki-

■ Iš kitos pusės

Po pasikėsimo prieš popiežių Joną Paulių II iškilo motyvo klausimas. Žinant kam daugiausiai galėtų būti reikalingas negyvas popiežius, galima spėti ir kas galėjo žudiką pasiųsti. Taip galvojant siūlosi prielaida, kad popiežius lenkas šiuo metu mažiausiai reikalingas sovietams. O jei dar atsiminsime, kad KGB neturi niekam duoti atsakomybės, išskyrus aukščiausias Kremliaus viršūnes, rizika, kad kas nors greitai išduotų sąmokslą viešumon, buvo labai maža. Žodžiu, Kremlius turėjo motyvą ir priemones. O jei taip, kodėl nepabandyti?

Tai taip aišku, kad ir Kremlius turėjo nutarti įsijungti į motyvo ieškotojų eiles, kad juos suklaidinti. Iš tikro Sovietijos ambasados Italijoje leidžiamame žurnale "U.R.S.S. Oggi" (Sovietų Sąjunga šiandien) birželio mėn. laidoje pasirodė sovietų informacijos agentūros "Novosti", kuri yra KGB šaka, išsiuntinėtas spaudai tūlo Vladimir Katin straipsnis, įrodinėjantis, kad interesą nužudyti popiežių turėjo ... JAV.

Girdi, kovo mėnesį popiežius buvo susitikęs su JAV pasiuntiniu Vatikanui William Wilson, kuriam aiškines, kad taika negalinti būti užtikrinta ginklais, bet tik derybomis, kas esą diametraliai priešinga Baltųjų Rūmų pažiūrai. Amerikiečiams taip pat netikusi popiežiaus pažiūra į El Salvadorą, o taip pat jo nuomonė, kad dėl taikos Vid. Rytuose reikia tartis su P.L.O. ir t.t.

"Visi tie dalykai sudėti į krūvą — aiškino sovietas — sudaro neklaidinančius politinius užkulius sąmokslui prieš Katalikų Bažnyčios galvą".

Toks bandymas sumaišyti pėdsakus duoda dar vieną argumentą už sovietų interesą pasikėsime. Gali būti visai tikras, kad jei sušuksi: "vągie, kepurė dega" — Kremliaus ponai tuojau griebis už galvos. Deja, tai dar negalutinas įrodymas: jų sąžinė nėra ir dėl eilės kitų dalykų, kurie verčia griebtis už galvos. **vm**

tiems, naudingesniems tikslams.

'Start' - baigia Colby - 'gali būti naudingas abiem kraštams ir neduoda nė vienam jų pranašumo. Gali vėl pasirodyti, kad administracija pasitinkinti savimi, savo pajėgumu ir savo principais, gali taip pakeisti politiką, kas kitoms administracijoms su silpnesniais kredencialais buvo neįmanoma'.

Bet toks ginklavimosi politikos drastiškas pakeitimas neįmanomas be atlydžio, nors gal ir kitu pavadinimu, negu buvusi 'detente'. Milžiniška amerikiečių dauguma jam pritartų. Tai, žinoma, nesulaikytų

pasaulio keitimosi raidos. Stai jau 36 metai praėjo be tokio karo, kurį būtų galima pavadinti 'didžiuoju' ar 'pasauliniu', bet kaip daug mūsų planeta psikeitė ir be jo!

WANTED JOURNEYMEN
ALL AROUND MACHINIST
Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance.
Up to \$12.50 per hour, plus overtime for experienced men. Paid vacation; profit sharing, air condition shop.
APPLY CALL OR WRITE to:
ESCO INC.
5407 GLENMONT
HOUSTON, TEXAS 77081
713-666-3951
Equal Opportunity Employer (33-39)

Atvykę į Chicagą, būtinai

pasinaudokite
proga

PUIKIAUSIUS
KAILIUS

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

NORMANA
BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

KNYGA PRAŠOSI Į ŠVIESIUS NAMUS

Lietuviškas spausdintas žodis laikraštyje ar knygoje kles-tėjo nepriklausomos Lietuvos laikais, prašokdamas šimtatūkstantinį laikraščių tiražą, o knygos pasiekdavo dešimtimis tūkstančių namus. Ukanos gaubia okupuotą tėvynę, kur propagandinio šlamšto galima glėbiais nešti, bet gilios lituanistinės studijos, vargais negalais išleistos elgetišku tiražu, bematant dingsta kaip ryt mečio rasa.

Nors tai skamba ir keistokai bet pokariniiais laikais vak. Europoje lietuviškoji spauda pergyveno savo žydėjimo gady-nę: laikraščiai ėjo šiandien mūsų pavydėtinu tiražu, gi knygos, kokios tik išeidavo iš spaustuvų, būdavo greit išgrobstomis. Procentališkai gal niekada nebuvo ir niekada ne bus tokio domėjimosi spausdin-tu žodžiu, kaip gyvenant be-namių stovyklose.

Stovyklas seniai pamiršome. Naujuosiuose kraštuose per ke-liasdešimt metų spėjome ne tik įsikurti, bet ir prisigyven-ti. Išsiauginome vad. viduri-niąją kartą, iš dalies brendu-sią dar Europoje, didžiąja da-limi gimusią ir mokslus išėju-sią gyvenant šiapus Atlanto, pasidabinusią diplomais ir daktaratais. Atrodytų, kad to-kiose aplinkybėse būtų labai pagrįsta laukti, kad ir puoš-niuose namuose, kurių lietu-viai savininkai didžiuojasi kris-talais ir blizgučiais, greta kny-gų svetimomis kalbomis ir mū-sų rašytojų kūrinių rastų ne-mažiau pagarbos, kaip matė-mes gerbiant lietuviškas kny-gas mus atsikvietusių anksty-vesnės ateivių kartos šeimų na-meliuose.

Sunkus kūrimasis, ilgos va-landos darbovietėse, laisvalai-kio trupiniai grįžus namo, gal galėjo pateisinti lietuviška kny-ga nesidomėjimą seniau, bet daugeliu atveju tai nebepatei-sinama dabar. Jeigu prieš ke-liasdešimt metų lietuviškų knygų pasirinkimas buvo kiek ribotas, to nebegalime sakyti šiandien, kada kasmet pasiro-do rinkoje vis naujų, o ir se-niau išleistų, bet daugelio ne-spėtos įsigyti ir perskaityti guli leidyklų sandėiuose.

Siame krašte brandęs jauni-mas sunkiai supranta lietuvių kalbą išleistas knygas? Tai daugiau negu nerimtas išsisu-kinėjimas. Tiesa, išeivijoje svetima kasdienės aplinkos kal-ba slopina tėvų gimtąją, kaip gelę užsiskėtusio milžino me-džio šakos. Bet kaipgi tos kal-bos supratimą geriau sustiprin-si, jeigu kiekviena proga ne-

skatinsi ją dažniau vartoti - ir kalbant, ir skaitant bet ra-šant? Juk į didžiuosius vieške-lius išvažiuojame irgi tik pasi-sukinėję mažomis gatvelėmis ir šalutiniais keliukais.

Kada baigiasi vasaros išvy-kos ir su ilgejančiais rudens va-karais imsime būvoti namų vi-duje, atrodo, pats laikas dau-giau susidomėti lietuviška kny-ga: ją nusipirkti sau, ar nupir-kus vietoj šiaip nereikšmingų niekučių bet kuria dovanotina proga įteikti vaikams, drau-gams ar pažįstamiems. Gavęs vertingą knygą dovanų, gal apdovanotasis kita proga ir pa-našiai pasiels - lietuviška kny-ga bus kukliai išprašiusi į švie-sius namus. Bus pagerbtas ir knygos autorius - į ją sudėjęs savo išgyvenimus, patyrimą ir kantrų darbą - labai dažnai nutrauktą nuo natūralaus po-ilsio, kad tik mes galėtume pa-sidžiaugti jo kūrybos vaisiais.

Vilties draugijos leidykla čia ateina į talką lietuviškos knygos gerbėjams. Užuo-t laikusi savo išleistas knygas san-dėlyje, ji ryžtasi sudarytus jos knygų rinkinius su didele nuo-laida - net puse kainos išsiųsti tiems, kurie tokių rinkinių pa-geidausite. Užsakydamas la-bai paprastas: pakanka išsi-kipti kitame Dirvos numeryje atspausdintą atkarpą, ją už-pildyti ir, pridėjus čekį ar pi-nigus, išsiųsti administracijai, kuri tuojau pat išsiųs užsakytą rinkinį. Kaip iš sekančiame numeryje siūlomo knygų sara-šo matysite, rinkinyje bus didelis įvairumas - grožinė li-teratūra pradedant ir publicis-tika baigiant.

Tad lauksime jūsų sutikimo įsileisti lietuvišką knygą į jūsų namus.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenume-ratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

V. Benokraitis, Cleveland 3.00
Gr. Kenter, Danbury 13.00
S. Skirmantas,
Santa Monica 3.00
V. Geisas, Enterprise 6.00
L. Norvaišas, Feasterville 3.00
D. Venclauskaitė, Wolcott 50.0
H. Sukauskas, Toronto .. 3.00
K. Giedraitis, Ypsilante .. 8.00
Br. Macijauskienė,
Point Pleasant 10.00
St. Lukoševičius, Cleve. 3.00
K. Mykolaitis, Detroit .. 8.00
V. Dzigas, Omaha 8.00
J. Povilaitienė, Omaha .. 10.00
K. Stundžia, St. Calhaines 8.00
J. Bortkevičius,
Woodhaven 3.00
I. Grigaliūnaitė, Cleveland 5.00

Bandoma dolerį grąžinti prie aukso standarto

PETRAS INDREIKA

Krašto piniginė sistema susieta su aukso vadinama aukso valiuta, tuo tarpu an-glių-saksų kraštai ją vadina aukso standartu. Apskritai auksas tautų ir valstybių gyvenime yra suvaidinęs didelį vaidmenį nuo pat jo atradimo. Kad auksas yra giliai įsispraudęs į tautų gy-venimą liudija įvairūs mi-tologiniai padavimai ir net kiekviena pasaka kuri daž-niausiai baigiasi paslėptu aukso lobių suradimu.

Atrastieji lobiai papras-tai įvertinami pinigais ku-rių gerumas nustatomas pa-gal jų turimą aukso kiekį.

Nors Lietuvoje neranda-ma aukso, bet senosios Lie-tuvos valstybėje XIV-XV. a. buvusios auksinės mone-tos, kurias žmonės vadinę raudonaisiais dukatais. At-kūrus nepriklausomą Lietu-vos valstybę ir įsteigus Lie-tuvos banką, jam buvo pa-vesta leisti į apyvartą litus, kuriems pamatai buvo nu-lieti iš aukso — jį prilygi-nant 0,150462 gramų gry-no aukso. Atrodo, kad ūkiš-ko pajėgumo matavimui toks aukso kiekis puikiai atitiko ir Lietuvos pinigine sistema pergyveno visas pa-saulinės depresijos, inflia-cijas iki pat nepriklausomy-bės netekimo. Lietuva nega-lėjo lygintis Amerikos tur-tingumui ir jos turimomis aukso atsargomis, todėl li-tas buvo prilygintas tik vie-nam dešimtdaliui dolerio vertės, bet litas pralenkė dolerį savo pastovumu.

G. Rugienis, Tillsonburg 3.00
H. Idzelis, Cleveland 3.00
J. Lepeška, Port Orange 7.00
H. Chvedukas, Toronto .. 8.00
D. Janutienė, Berkeley .. 3.00
Dr. B. ir Br. Kasakaičių
Chicagoj dovanų likutis 29.00
V. Šniolis,
N. Palm Beach 12.00
Dr. R. Vienužis, Elgin 100.00
O. Vilėniškienė,
Dorchester 40.00
A. Indreika, Chicago 3.00
G. Stančius,
Mount Vernon 5.00
A. Simontis, Lakewood .. 5.00
V. Ripskis,
Evergreen Park 5.00
S. Račiukaitis, Detroit .. 3.00
L. Mathews, Elmhurst .. 10.00
I. Saikas, Cleveland 8.00
G. Taoras, Cleveland 3.00
P. Maželis, Cleveland 3.00
B. Bernotas, Cleveland .. 3.00
Dr. J. Senikas, St. Jean 6.00
V. Rusa, Australija 3.00
J. Shelton, Titusville 3.00
J. Raškauskas, Cleveland 8.00
Ign. Anužis, Troy 3.00
P. Klimas, Paryžius 3.00
A. Vilvydis, Detroit 7.00
A. Kazis, Hot Springs .. 10.00
A. Kukučionis,
Tinley Park 3.00
Dr. J. Jakštas, Lakewood 10.00
Č. Rukuiža, Berwyn 3.00
Dr. D. Degėsys, Euclid .. 8.00
J. Naujokaitis, Cleveland 6.00
Visiems aukotojams nuo-širdžiai dėkojame.

Amerika 1900 m. buvo įsi-vedusi grynai auksinį dole-rį, kuris rinkoje išgyveno tik 33 m. Tuo tarpu mūsų litas sulaukė Lietuvos ne-priklausomybės saulėlydžio ir jį palaidojo bolševikinė okupacija. Amerika gera-valia atsisakė nuo auksinių monetų — išleisdama popie-rinius pinigus padengtus tam tikru aukso kiekiu.

Po II pasaulinio karo įsi-galėjus depresijai ir išbu-jojus inflacijai ir pradėjus kilti aukso kainai, 1971 m. doleris buvo nusodintas nuo auksinių pamatų ir paleis-tas į pasaulinę pinigų rinką susirasti savo vertę. Šiose dolerio sutemų dienose, auk-so kaina iškilo iki pasakiš-kos aukštumos, kurio troy uncija turinti 31.1035 gr. aukso pašoko virš 800 dol. Atsisakant nuo aukso stan-darto Amerikos vyriausybė gal net nepagalvojo apie ūkiškas pasekmes, kurios iššaukė kainų nepastovumą, inflaciją ir depresiją ir, kad tautos ūkio tvarkymas teks apipinti įvairiais po-tvarkiais, suvaržyti laisvą iniciatyvą ir t.t.

Sunkėjant ekonominei krašto padėčiai ir juntant gyventojams, kad doleris nepareigų ūkiškame gyveni-me ir augant inflacijai, JAV prezidentu buvo išrink-tas R. Reagan, kuris žadėjo krašto ūkį pakreipti į gerą-ją pusę. Po gero pusmečio jo buvimo Baltuosiuose rū-muose pažadai ima realizuo-tis: apkarpančios išlaidas ir stengiantis atstatyti žmo-nių pasitikėjimą doleriu. Amerikos pinigai po truputį vėl pradeda atgauti pir-maujančią vietą tarp kitų kraštų valiutų, pvz. palygi-nus su Vak. Vokietijos už dolerį jau mokama 2.47 DM. Kadangi doleris lengvai iš-keičiamas į kitas gėrybes net pasaulinės alyvos kainos yra nustatytos doleriais už statinę.

Tačiau dolerio grąžinimas prie aukso standarto yra sunkesnė problema nes Amerikos finansinę politiką tvarko atskira ir pusiau sa-vistovi institucija — Fede-ralinė Reservų sistema, ku-riai pavesta leisti pinigus ir tvarkyti jų apytaką. Ame-rika neturi vieno centralinio banko, kaip buvo Lietuvoje kur litus leido ir juos kont-roliaavo Lietuvos bankas. Federalinei Reservų siste-mai priklauso apie 7000 bankų, kurie yra Amerikos išdo įgaliotiniai ir iš jų yra išskirta 12 bankų, kuriems pavesta dolerių leidimas į apyvartą ir kreditų tvary-mas. Finansinei politikai le-miamą žodį turi tos siste-mos taryba nepriklausanti nuo atskirų politikų ar par-tijų. Taryba diskonto pro-

centais reguliuoja pinigų apytaka rinkoje. Dabar jos nustatytas 20,5% diskonto procentas skaudžiai liečia ne tik Amerikos prekių eks-portą, trumpalaikes pasko-las, bet ir visą ūkišką jud-rumą. Šios politikos tikslas — kova su inflacija, kuri dabar siekia 12,4%.

Kada JAV piniginis vienetas buvo pagrįstas aukso, inflacijos augimas buvo matuojamas 2-3%, to-dėl žmonės nei nejudavo dolerio vertės sumažėjimo.

Grįžimas prie aukso stan-darto yra daug sunkesnis negu nuo jo atsisakymas, nes reikia surasti santyki su iškilusia aukso kaina, ku-ris turėtų atitikti krašto ūkiškam pajėgumui t. y. pi-nigai nebūtų per daug iškel-ti arba nuvertinti. Aukso kaina priklauso nuo jo pro-dukcijos. Dabar ištobulėjus technologinėmis priemonė-mis jį surasti ir iškasti pa-didėjo ir aukso produkcija, bet kartu išaugo ir jo pa-reikalavimas, visur atsi-rado naujų produktų rinko-je, išaugo žmonių skaičius ir jų norai turėti saujoje blizgantį metalą ir jį tau-pyti juodai dienai. Bet tuo pačiu metu į aukso suradi-mą, Australiją, Aljaską, neska-tant Pietų Afrikos, Sovietų Sąjungos ir priedu Kalifor-nijos. Apytikriu spėjimu šiandieninės pasaulio aukso atsargos siektų netoli 2,5 bilijono uncijų. Privačiose rankose — 1,25 bil. uncijų. Metinei aukso produkcijai augant ir plečiantis ūkiš-kam santykiavimui neturi jau didelės įtakos, tai ne-lyginant druskos saujos įbėrimas į Pacifiko vande-nyną — jo sūrumo nepadi-dintų. Jei įvairių kraštų ekonomistai ir finansininkai pajęgtų nustatyti aukso un-cijos kainos vidurkį ir jo kainą stabilizuotų, tada ir piniginiam vienetai vertę būtų lengva išvesti. Prieš atsisakant nuo dolerio auk-sinio pagrindo, aukso unci-jos kaina buvo nustatyta tik 36 dol. ir tai buvo labai žema kaina.

Į spaudą jau prasiveržė žinios, kad prezidentas yra sudaręs iš įvairių ūkio sri-čių specialistų komisiją, kad ji išstudijuotų sąlygas ir padarytų siūlymus grįžimui prie aukso standarto. Tos komisijos narys Murray Weidenbaum pareiškė, kad klausimas svarstomas su di-deliu atsidėjimu turint gal-voje sukauptas Amerikos aukso atsargas. Dolerio pa-sodinimas į aukso sostą grą-žintų Amerikai jos praras-tą autoritetą ir įtaką, kurią laisvasis pasaulis vis dar tebelaiko politinio stabilu-mo tvirtovę. Juokingai at-(Nukelta į 4 psl.)

ALGIRDĄ NASVYTĮ PRISIMENANT (7)

Tėvas gelbsti sūnų...

Vytautas Meškauskas

Pirmomis dienomis Nasvyčiai buvo patenkinti neišvažiavę Vokietijon. Atrodė, kad gyvenimas eina maždaug ta pačia vaga. Dėl viso ko jie buvo pasisamdę butą Kaune. Netrukus Barbaripolyje buvo įkurdinti 4 sovietų karininkai su šeimom. Jų dalys stovėjo Gaižiūnų poligone, vos 9 km. atstu. Liepos 13 d. Steponas buvo suimtas Jonavos saugumo policijos ir atvežtas į Saugumo Departamentą Kaune. Čia jis buvo patalpintas į vieną kamerą su penkiais buvusiais ministeriais. Suimtas jis buvo vietinė iniciatyva, dar ne pagal iš anksto numatytą planą, kas turi būti suimtas, išvežtas ir t.t., todėl po penkių dienų, ištardžius, paleistas.

Doleris...

(Atkelta iš 3 psl.)

rodo, kad sovietinis rublis, kurio niekas nenori imti, yra 25% brangesnis už dolerį. Suteikus doleriui aukšinius batelius skaudžiausiai nukentėtų Sovietų Sąjunga, nes esant infliacijai aukso kainai, ji parduodama auksą naudojasi lyg kokia premija, kad užsienyje galėtų pirkti duoną ir mėsą.

Bet JAV sugrįžus prie aukso standarto didelės panikos gal ir nebūtų, nes bankai lengvai iškeistų popierinius dolerius į pilnaverčius. Prekybininkai turėtų išlieti daugiau prakaito perkainuojant prekių atsargas, ir žmonės susilaikytų nuo pirkimo nereikalingų senienų, nes pasijustų, kad piniginėje turi vertingą dolerį. Išbujojusi infliacija iš karto nulenktų aštrius ragus. Pramoninkai įgytų daugiau drąsos modernizuoti atsilikusias įmones, atsirastų daugiau darbų ir gal nebegirdėtume skundų, kad japoniškos Hondos ar plienas užkariavo 17% Amerikos rinkos. Bet įvykdyti šį perversmą reikia saliamoniško sugebėjimo ir drąsos. Italijos išdo sekretorius B. Andretta apie JAV prezidentą yra išsireiškęs, kad Reagan turėtų panaudoti kowbojišką nuovoką tvarkant krašto ūkiškus reikalus — pirmoje eilėje atstatyti doleriu pasitikėjimą, nes stiprus pinigas yra geriausias ginklas kovojant su negerovėmis, kuris jau senai buvo išbandytas romėnų. Kiekvieno krašto išdo sekretorius puikiai supranta aukso reikšmę, bet dabar JAV ekonomistai tegul pasveria — kiek jo reikėtų prikabinti prie dolerio.

Petras Indreika

Po rinkimų į Liaudies seimą ir 'priėmimo' į Sovietų Sąjungą, režimas pradėjo griežtėti. Nasvyčių vyrai, Steponas, Algirdas ir Jaututis bei Algirdo žmona Beata buvo nuvažiavę 'apsižvalgyti' Palangon. Progai pasitaikius Steponas sakosi būtų bėgęs, tada manydamas, kad bolševikai pasilikusiom moterims nieko nedarys. Tokios progos tačiau nebuvo.

Algirdas su žmona apsigyveno Kėdainiuose, kur buvo paskirtas technikos mokyklos vedėju. Aldona 1940 m. rugsėjo 8 d. iškėlė už inž. Juozo Augustinavičiaus. Jaunavedžiai išvažiavo į Palangą, kur Juozas buvo paskirtas miesto inžinierium. Pajutęs, kad apie jį renkamos žinios, Juozas pasiprašė perkeltas į Vilnių.

Sekančių metų pradžioje pasklido gandai, kad visi vokiečių kilmės asmenys galės repatriuoti į Vokietiją. Daug kas savo kilmės šaknyse pradėjo ieškoti vokiško kraujo pėdsakų. Atsirado galimybių tai įrodyti ir padirbtais dokumentais. Tada dar nebuvo žinoma, bet faktinai sovietai labai nenorėjo vokiečių erzinti ir repatriacijos komisijose vokiečių atstovui užsispyrus sovietai paprastai nusileisdavo.

Juozo tėvams, turėjusiems tekstilės įmonę Telšiuose, tokius dokumentus pasirūpinti padėjo inž. Tylius. Viena iš bobučių buvusi vokiečių kilmės, o ir paties Juozo tėvas Mykolas pase buvo įrašytas liuteronu, kas sovietų akyse buvo laikoma vokiškumo įrodymu. Tokiu būdu ir Nasvyčių žentas turėjo teisę repatriuoti. Pagal vokiečių-sovietų susitarimą galima buvo išsivežti susituokusius tėvus, jei jie buvo susituokusius išlaikomi. Advokato Lichtenšteino patarimu, Steponas Nasvytis perrašė savo žento vardu butą Kaune ir, kadangi buvo paliuosutas iš paskutiniu metu turėtos Centrinio Vaistų Sandėlio

direktoriaus vietos, skaitėsi vaikų išlaikomas.

Areštų pradėjo daugėti... Pagaliau atėjo diena stoti komisijon. Ten sovietas, trumpai peržiūrėjęs dokumentus, pastūmė Juozo ir Aldonos pasus į vieną šoną ir pasakė "eti jedut", o senųjų Nasvyčių į kitą, sakydamas "eti nejedut". Steponas pradėjo ginčytis, bet sovietas laikėsi savo nusistatymo, kad gyvenimas kartu nuo liepos mėn. dar neduoda teisės repatriuoti. Steponas atsikirto, kad sutartis nekalba apie jokių terminus. Komisijos narys vokietis pamerkė akį, kad Steponas nesiginčytų. Jo reikalus pradėjo ginti komisijos vertėjas iš vokiečių pusės Lietuvos vokietis Cirkvicas, Nasvyčio senas pažįstamas, kuris tarp kitko argumentavo: "Ką tie seni žmonės, palikę be vaikų, darys". Po ilgesnių ginčų sovietas ir Nasvyčių pasus pastūmė į "eti jedut" krūvelę... Liko dar sūnūs. Už 2.000 rublių vokiečių 'Kultūrvėbando' nariai, pakavę repatriantų baldus, pažadėjo ir patį Jaunutį 'įpakuoti' į prekinį vagoną.

Algirdas, sužinojęs adresą žmonių, kurie aprūpina dokumentais, nuėjo su jais pasikalbėti. Bolševikai tą grupę jau buvo susekė ir jų vieton pasodino savo agentus. Algirdas pajutęs kažką įtartino, smogė kumsčiu į prieš jį sėdėjusio agento krūtinę ir jį su kėde nuvertęs pasileido bėgti, bet buvo sugautas.

Artėjo terminas išvažiuoti. Steponas vėl eina pas adv. Lichtenšteiną. Advokatas patarė kreiptis pas atitinkamą vokiečių pasiuntinybės valdininką. Tas paklausęs, kaip jūs važiuojat: kaip lietuviai ar vokiečiai. Jei kaip pirmieji, — sakė pareigūnas, — nieko negalima padaryti. Rašo Steponas:

"Išėjęs ir pastovėjęs koridoriuje, galvojau ką daryti. Dingtelėjo galvon mintis, kad reikia kreiptis į patį

pasiuntinį Lietuvai Zechliną. Parašęs ant vizitinės kortelės, kad esu prezidento Smetonos sūnaus Juliaus uošvis, einu pas Zechliną, padrasintas prisiminimo, kad Zechlinas buvo geruose santykiuose su Smetonais".

"Zechlinas labai mandagiai mane priima, atsikėles nuo stalo pasodina ant sofos kartu su savim..."

Išdėsčius visą bylą, Zechlinas ilgai pagalvojęs sako: "Schwer doch schwer... Sunku tai sunku, bet eikite pas tą patį valdininką ir pasakykite, kad jūsų sūnų įtrauktų į kalėjimuose laikomų vokiečių sąrašus". Tas nustebeš pareikalavo daugiau asmens žinių, kur areštuotas, kokiam kalėjimui

me laikomas, ir galų gale pasakęs, kad yra kokie 95%, kad Algirdą leis išvažiuoti. Taip ir atsitiko.

Kaip reikia tokią komplikotą istoriją papasakoti trumpai angliškai, gali atsitikti kaip "Plain Dealer", kuris Algirdui mirus parašė:

"He was arrested by the Russians as a counterrevolutionary but avoided being sentenced to Siberia by being exchanged to Germany as a prisoner of war."

Gyvenimas daug komplikotesnis kaip tas sakiny, bet kaip kitaip paaiškinti žmonėms, kurie be vizų važinėja po visą pasaulį?

Senčiame numery: "Ašaros" ir išradimai.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

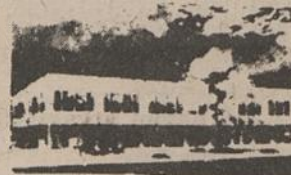
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

A new manufacturing facility engaged in heavy metal machining & fabricating has ground floor opportunities for:

MAINTENANCE MECHANICS

with experience on

BORING MILLS, DRILL PRESSES, OVERHEAD CRANES, NC MACHINES & OTHER FACETS OF INDUSTRIAL MAINTENANCE. Some electrical experience.

MAINTENANCE HELPER

Some mechanical experience.

Excellent working climate, pay and group insurance benefits. If you would like immediate employment in a modern new facility, qualified persons apply at

1314 W. BELT NORTH, HOUSTON, TX.
OR CALL 713-467-7248 FOR APPT.

(27-38)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

ZEFIRANTĖS

AGNĖ LUKŠYTĖ

(5) Dirvos 1981 m. konkurse premijuota novelė

Norėjau jam palengvinti prisistatymą prie manęs. Jis, traukdamas kažką iš kišenės pasakė: "Atsiprašau, bet aš norėjau su jumis pasikalbėti". Jis man parodė dokumentą su jo nuotrauka ir pavarde. Perskaičiau, kad jis yra amerikietis, slaptosios policijos pareigūnas. "Jūs, tikriausiai, turite man žinių iš Dono", — pasakiau jam.

Jis, įvesdamas mane į juodą, elegantišką šoferio vairuojamą mašiną, užtvirtino, kad ši bei tą papasakosiu man ir apie Doną, bet, pagrindę, jam esanti reikalinga mano pagalba. Gelbėdama jam ir jo misijai daug prisidėsiu prie to, kad Donas savo pavestam darbe jausis saugesnis.

Mane nusivežė į užmiestį ir mes išlipom prie vieno namo. Įėjom į vidų. Namo vidus buvo paverstas įstaiga, kurioje prie stalų sėdėjo keli tarnautojai. Mane įvedė į elegantišką kabinetą ir išdėstė reikalą. Adelaidės pajūryje rastą velionį laidos už kelių dienų. Be abejo aš būsiu apie jį skaičius laikraščiuose. Atsakiau teigiamai. Jis vėl tęsė kalbą — jiems esą svarbu kad mirusiojo laidotuvsė dalyvautų moteris, padėtų gėlių puokštę ant jo kapo ir veido rodytų liūdesį.

Aš buvau atkakli klausinėdama kokią rolę vaidino ta moteris velionio gyvenime. Pareigūnas išsiteiravo apie mano jausmus kas liečia Doną, prisaikdino, kad niekam nepasakočiau tai, ką jis man atskleis. Jei pasakočiau, kas žino, gal išgirstų pavojingi tipai ir Donas būtų išstatytas į didelį pavojų. Man taip pat grėstų pavojus. Žinoma, aš jam prisiekiu, kad dėl Dono aš mokėsiu tylėti. Jis man papasakojo štai ką: amerikiečiai, susitarę su australų valdžia, įsteigė tam tikrą karinį projektą Adelaidėje. Iš anksto buvo aišku, kad žinia apie tą projektą bus perduota rusams, o jie pasiųs šnipus į Australiją.

Donas ir dar pora žvalgybos agentų atvyko į Australiją susekimui rusų šnipų, kurie kaip nors bandys "įsisukti" į tą amerikiečių projektą. Iš tiesų, neužilgo buvo sužinota apie šnipą, atvykusį į Perthą ir apsigyvenusį Adelaidėje privačiai, pas vieną australę našlę. Tas namas žvalgybos agentų buvo stebimas dieną ir naktį. Kur jis važiuo — buvo sekamas. Tačiau nebuvo nieko apčiuopiamo sužinota. Po kiek laiko į Perthą atvyko kitas šnipas. Jų visų nustebimui naujai atvykęs šnipas buvo taip panašus į šnipą gyvenantį pas našlę Adelaidėje, kad galima buvo palaikyti jį už dvynį brolį. Pagaliau žvalgybos pareigūnams paaiškėjo kodėl pirmasis šnipas gyveno pas našlę: jos brolis — inžinierius buvo priimtas tarnautoju į naujai įsteigtą projektą. Slaptosios policijos pareigūnai, pasitarę, nutarė užgniaužti tų dviejų šnipų pasirošimą šnipinėjimui. Doną jie jau buvo anksčiau išsiuntę į Sydnėjų, kad jis nebūtų matomas kartu su kitais žvalgybos agentais jei koks nors, jiems nežinomas šnipas seka slaptosios amerikiečių policijos veiklą.

Pradėjus stebėti tuos du "dvynius" šnipus, buvo aišku, kad Donas, iš visų žvalgybos agentų buvo panašiausias ūgiu, plaukų ir akių spalva. Pareigūnas man nepasakojo smulkmenų pareikšdamas, kad nutarė kuo greičiausiai parūpinti Donui pasą, reiškia, žūtbūt buvo reikalingas iš tų "dvynių" šnipų pasas. Pagaliau jie nusekė vieną "dvynį", kuris gyveno viešbutyje, iki banko, kuriame jis išėmė pinigus iš savo sąskaitos. Jie jį apstojo aplink ir reikalavo parodyti dokumentus. Jam atsakius, kad jų neturi, jie jį nusivežė į slaptosios policijos bu-

veinę apklausinėjimui. Jis daug ką pasakė, bet tvirtino neturįs nė mažiausio supratimo kodėl kitas šnipas operacijos pagalba buvo "padarytas" panašus į jį. Apklausinėtas šnipas buvo paliktas nakčiai kalėjimo vienutėje, bet, deja, rytą jį rado nusinuodijusį.

Žvalgybos agentams teko visą dėmesį nukreipti į "dvynį" šnipą, gyvenantį pas australę našlę. Kartą mieste jie jį sekė norėdami sužinoti su kuo jis susiriša arba kur jis palieka kokią nors žinią. Tačiau žvalgybos agentų nustebimui šnipas pajuto, kad jį seka, išoko į taksį. Jie jį vijosi savo mašinomis, bet pasivijo taksio šoferį vieną, kuris pasakė, kad jo keleivis davė jam stambią sumą pinigų prieš išlipdamas ir prašė kuo didžiausiu greičiu važiuoti pirmyn.

Žvalgybos agentai ieškojo šnipą aplinkinėse gatvėse netoli nuo taksio šoferio nurodyto kampo, prie kurio jis išlipo iš taksio.

Buvo apklausinėta našlė pas kurią šnipas nuomavo kambarį. Ji sakė, kad jis bandęs su ja "susidraugauti", bet ji turinti draugą ir nenorėjusi nieko bendra su juo turėti. Jis buvęs net įziūlus savo motinai, paskui išvykęs.

Padarę kratą šnipą kambaryje nieko įtartino nerado. Buvo "išstatyti" stebėtojai aplink našlės namą, bet šnipas negrįžo visą naktį. Rytą buvo sužinota, kad pajūryje rastas kažkoks miręs vyras. Tai ir buvo antrasis šnipas, gyvenęs pas našlę. Jo kišenėje rastas raktelis su geležinkelio stoties etikete nurodė Pertho geležinkelio stotyje užperkamus privačius stalčius. Vienas iš žvalgybos agentų su rastuoju rakteliu nuvyko į Perthą ir stalčiuje rado du pasus: vieną su šnipu rusiška pavarde ir vardu, o gimimo vietą Sovietų Rusijoje; kitą su šnipu angliška pavarde ir vardu, o gimimo vietą Londone.

Taksio šoferis vėliau pristatė knygutę slaptajai policijai, sakydamas, kad rado savo mašinoje. Tačiau pareigūnai buvo tikri, kad šnipas taksio šoferį buvo prašęs tą knygutę perduoti "dvyniui" šnipui, gyvenančiam viešbutyje. Šnipas neturėjo nė mažiausio supratimo, kad jo "dvynis" jau buvo nusinuodijęs.

Ta knygutė buvo labai naudinga, nes jie išskaitė slaptą raštą. Tada jiems paaiškėjo su kokiais tipais jie palaikė ryšius. "Dvyniui" šnipui buvo įrašyti įvairūs paliepimai ir pasigyrimas, kad pavykę susidraugauti su savo šeimininke ir tolimesnė veikla būsianti pozityvi. Visiems pareigūnams buvo aišku, kad pajūryje nusinuodijęs šnipas buvo viršininkas šnipui nusinuodijusiam kalėjime. Jau seniai buvo aišku, kad kažkokie aukšti anglosaksų pareigūnai yra rusų šnipai — knygutėje išskaityti paliepimai "dvyniui" šnipui tą patvirtino. "Dvynių" šnipų pasai žvalgybos agentams buvo labai naudingi.

Benigna nutilo ir gėrė kavą. Išreiškiau jai nusistebėjimą dėl visos tos istorijos ir paklausiau:

— Kodėl anuomet laikraščiai rašė, kad vienas "dvynis" dingo be žinios?

— Taip reikėjo paskelbti.

— Apie "dvynį" šnipą, rastą Adelaidėje, pajūryje, laikraščiai rašė, kad mirties priežastis nežinoma.

— Abu šnipai nusinuodijo tais pačiais nuodais, kurių kapsules jie, aišku, turėjo su savim visą laiką.

— Tai reiškia, kad jūs buvot šnipų laidotuvsė, to, kuris gyveno pas našlę.

— Taip. Našlė tvirtino slaptosios policijos

pareigūnams, kad ji nedraugavo su tuo nuomininku. Ji nieku būdu nesutiko dalyvauti jo laidotuvsė, nes jos draugas, už kurio ji tikėjosi ištekti, būtų supykęs.

Aš apsirengiau tamsiais drabužiais, užsidėjau rudų plaukų peruką, nes našlė buvo rudais plaukais, užsidėjau didelius, tamsius akinius ir baltu nosinuku dažnai patryniau akis kunigui skaitant iš evangelijos. Padėjau gėlių puokštę ant jo karsto.

— Ar jums nebuvo pavojinga dalyvauti jo laidotuvsė?

— Kodėl jūs to klausiat?

— Sakysim, koks nors dar nesusektas šnipas galėjo jus nušauti manydamas, kad jūs esat velionio buvusi šeimininke ir ką nors apie jį žinot, arba jis jums bus ką nors apie save papasakojęs.

— Jūs visai teisingai pastebėjot. Kapinėse to nežinojau, bet grįžus iš šnipų laidotuvių Dono viršininkas man padavė čekį su tokia didele suma, kad aš ėmiau protestuoti, sakydama, kad mano patarnavimas buvo niekniekis. Dono viršininkas man paaiškino, kad mano gyvybė buvo išstatyta į pavojų. "Įsimaišius į situaciją, kurioje šnipinėjama kitos valstybės naudai, galima prarasti gyvybę visai netikėtai", — pasakė jis.

Kurį laiką abi sėdėjom tylėdamos. Mintyse persvarsčiau girdėtą pasakojimą.

— Labai gražu, kad jūs mokėjot taip stipriai mylėti ir ištikimai Dono laukti.

mano meilė Donui tapo... Nežinau nė kaip išsireikšti, bet aš esu lyg apsėsta mane visą užvaldžiusio jausmo, kurį pavadinau daugiau baime negu meile. Naktį atsibundu nuo sapnų, kurie prasideda ir baigiasi slogiu košmaru: Doną kažkas vejasi, aš bėgu, noriu jį perspėti, išgelbėti ir lieku pertrenkta ant žemės...

— Tai natūralu, nes jūs žinot, kad jis yra nuolatiniam pavojuje.

— Aš pasidariau labai religinga. Aš taip meldžiuos už Doną...

— Jūsų maldos jam gelbsti. Aš tikiu į nuoširdžios maldos galingumą: ne į trafaretinės maldos iš katekizmo, bet į meldimąsi plaukiantį grynai iš savų jausmų ir savų minčių. Jūs tik ką sakėt, kad pavojus jau praėjęs. Gal jūsų sužadėtinis jau čia?

— Žinoma, kitaip aš jums nebūčiau tos visos istorijos pasakojus. Dono viršininkas man pranešė, kad Donas siunčia man savo meilę ir norą tučtuojau mane vesti.

— Jūs, žinoma, tuojau už jo ir tekėsit?

— Taip, bet ne čia, mudu vyksim į Angliją, nes mano motina ten vieši pas brolį ir sesę. Po to vyksim į Jungtines Valstybes pas jo tėvus. Dono viršininkas man sakė, kad Donas atliko neįkainojamos vertės žvalgybinį darbą, buvęs išstatytas nuolatiniam pavojuje. Jis esąs užsitarnavęs ilgą atostogų. Po to dirbsias tik Jungtinėse Valstybėse.

— Mano draugė, o jūsų giminaitė Celina labai nori su jumis susipažinti. Ji neužilgo grįš iš Brisbanės. Mudvi susiskambinam telefonu.

— Kada ji grįš?

— Atrodo, kad sekantį savaitgalį ji bus jau čia.

Benigna šiek tiek pagalvojo ir pasakė netikru balsu:

— O gal aš dar nebūsiu išvykus...

Tai pasakius ji atsiprašė, įėjo į vidų ir netrukus atnešė karštos kavos, pripildė puodelius. Kurį laiką gėrėm tylėdamos.

Benigna vėl prabilo:

— Prieš viską jums papasakodama prašiau, kad jūs man pasakytumėt savo nuomonę apie visą šį reikalą.

(Bus daugiau)

AUSTRALIJOJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

AUSTRALAI MINI LIETUVA

Sydnejaus katalikų savaitraštis "The Catholic Weekly" per visą savo laikraščio puslapį įdėjo straipsnį, pajavirintą prieškariniu Lietuvos žemėlapiu, kur buvo plačiai aprašyta vyskupo Julijono Steponavičiaus 25-rių metų vyskupystės jubiliejus ir jo 20-ties metų ištrėmimas į mažą žagarės miestelį. Straipsnyje rašoma apie jo koncekruotas Vilniuje pamaldas, popiežiaus jam atsiųstą sveikinimą ir palaiminimą.

Kitame, Melbourne išleidžiamame, žurnale "Social Survey", per tris puslapius yra aprašytas Nijolės Sadūnaitės sugrįžimas iš Sibiro koncentracijos lagerių, kur ji atliko 6-rių metų savo bausmę, už Katalikų Bažnyčios Kronikas. Šiame akademiniame žurnale plačiai pristatoma jos gyvenimas ir kova dėl tikėjimo, primenant, kad 1973 metais Brežnevui lankantis Vokietijoje, speciali delegacija prašė, kad Sadūnaitė būtų paleista į laisvę. Jis delegacijai buvo pažadėjęs tai padaryti, bet grįžęs į Maskvą, nieko apie tai nepadare.

Geelongo laikraštis "Geelong Advertiser" jau kelis kartus atspausdino A. L. B-nės pirmininko Albino Pociaus straipsnius apie Sovietų S-gos pavergtąsias tautas, pabaltiečių trėmimus, Pavergtųjų Tautų savaitę ir kt.

Australijos viešoji spauda vis daugiau ir daugiau deda žinių apie Lietuvą, Pabaltiją ir jos pogrindžio kovas dėl savo laisvės.

NAUJA DRAUGIJA

Nesenai Sydnejaus Lietuvių Klube įvyko steigiamasis susirinkimas ir buvo įsteigta N. S. W. Australų-Lietuvių žmogaus Teisės Ginti Draugija. Šiam susirinkimui pirmininkavo N. S. W. Universiteto vyr. dėstytojas dr. Danius Kairaitis ir sekretoriavo Algis Dudaitis. Susirinkime dalyvavo 20 narių ir buvo išrinkta valdyba, susidedanti iš: pirm. dr. Daniaus Kairaičio, sekretoriaus dr. Irvio Venclovo. Susirinkimas praėjo darbingoje nuotaikoje. Ateityje numatyta užmegsti bičiuliškus santykius ir draugystę su tam reikalui prijaunčiančiais australais, dėti visis pastangas dėl žmogaus teisių gynimo, ypatingai Lietuvoje, tuo pačiu palai-kyti glaudžius ryšius su panašia HELLP organizacija Tasmanijoje, kurios veikla jau yra plačiai žinoma visoje Australijoje ir kuri leidžia savo laikraštėlį "Baltic News". Draugija spaudoje jau davė adresus mūsų po-

litinių kalinių, prašydama visuomenę rašyti jiems laiškus, o taip pat protestuoti prieš jų kalinimą. Ši draugija jau turėjo kelis savo susirinkimus ir ateityje yra numaciusi įvykdyti nemažai savo planų.

GRAŽI SUKAKTIS

Nesenai savo 65-rių metų sukaktuves atšventė Australijos lietuvių istorininkas - muziejininkas Jonas Vanagas, kuris ypatingai labai gerai yra žinomas Adelaidėje. 1949 metais atvykęs į Australiją ir apsigyvenęs nedideliame Pietų Australijos Lobethal mieste, pradėjo rinkti to miesto įsikūrimo ir augimo istorinius duomenis ir medžiagą. Vėliau jis įkūrė šio miesto muziejų, kurį 1956 metais atidarė P. Australijos premjeras Playford. 1961 metais jis su šeima persikėlė į Adelaidę ir tuoj pat aktyviai įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Čia pradėjo rinkti lietuvišką medžiagą ir, kai Adelaidėje Liet S-ga prie savo Lietuvių Namų pastatė atskirą priestatą, jis čia įsteigė lietuvišką muziejų, sutelkdamas labai daug vertingos lietuviškos medžiagos ir eksponatų. Oficialus šio muziejaus atidarymas įvyko 1967 metais ir jį atidarė tuo metu buvęs PLB pirmininkas Juozas Bačiūnas. Už visus jo didelius darbus, Adelaidės Lietuvių S-ga jam suteikė Garbės Nario vardą.

Šiuo metu pasitraukęs iš vedėjo pareigų, turėjo ilgesnės savo atostogas, kurių metu apkeliojo Europą ir šiuo metu yra sugrįžęs į Adelaidę. Sveikinant jubilatą, reikėtų tikėtis, kad po gero poilsio jis ir vėl įsijungs į aktyvų lietuvišką darbą.

PAMALDOS TELEVIZIJOJE

Pavergtųjų Tautų savaitės proga Sydnejaus televizijoje buvo duodama ištisą valandą pamaldos, kuriose lietuviai turėjo didžiausią pasirodymą. Sydnejaus choras "Daina", diriguojamas Br. Kiverio, akompanuojant dr. R. Zakarevičiui giedojo lietuviškas giesmes. Kartu su latvių ir slovakų kunigais, pamaldas laikė kun. P. Butkus, kai maldas skaitė lietuvaitė E. Žukauskaitė su kitomis mergaitėmis. Skaitant maldas ekrane pasirodė Europos žemėlapis, su juodai apibrėžta pavergta tauta ir jos vėliava. Šias pamaldas stebėjo mažiausiai 100,000 žmonių. Visos pamaldos buvo labai gražiai suorganizuota ir labai gražiai atrodė šioje pagrindinėje didžiojoje Sydnejaus televizijos stotyje.

■ Laiškai Dirvai

DĖL "KALBOS VARGAI"

Seniai niežti liežuvį išsižioti dėl T. Klygos "Kalbos vargai" skirsnelio Dirvos skiltyse, bet vis laukiau kompetentesnių žodžio, tik kai nesulaukiu tai drįstu pareikšti savo nuomonę.

Kiekvieno Dirvos skiltyse pasirodžiusio "Kalbos vargu" skirsnelio 80-90% eilučių užima "pamokslai nuo kalno" ir tik likusios kelios apie reikalą. Bet ir šiose skaitytojas neranda paaiškinimo, kodėl anaip blogai, o šitaip gerai. Tokia "pedagogika" studentu už akių nežavi ir už tai "Niekio neįšmoks, nieko nepamirštam".

Taip ir š. m. Dirvos 33 Nr. gerokai apibaręs linksmybių mėgėjus, siūlo mesti bonką su čierka ir imti buteliuką su taurele. Bet kuo buteliukas geresnis už bonką, taip ir lieka neaišku.

Skatytajui rūpi žinoti, kuo jie nusidėjo šitie linksmybių padargai, jei juos reikia išmesti iš savojo žodyno. Juk ir buteliukas ne savos lietuviškos kilmės (butylka — rus., butelka — lenk., bottle — angl.).

B o n k a .

Anais laikais Lietuvoje sunkiau susirgus žmogui neretai statydavo bonkas (taures) kraujui po oda sutraukti. Taigi, žodis bonka mūsų liaudyje buvo jau nuo seno. Jei jis netikęs, sakykit KODĖL?

Čierka (čerka).

Mano gimtoje apylinkėje Džukijoj (tarp Valkininkų ir Eišiškių (čerkm buvo vadinami moliniai nepoliuoti indai be asų taurės formos (aukštyn - platyn), panašūs į gėlių vazonus, tik žymiai siauresniais dugnais. Juose trindavo aguonas. Šito indo kitaip pavadinto niekada negirdėjau kaip tik č e r k a (ne čierka). Jei jos vardas netikęs, tai kodėl?

Dirvos skaitytojai laukia iš Kalbos vargų autoriaus ne moralų, o konkrečių aiškių pamokymų.

Stasys Griežė
Dorchester, Mass.

T. KLYGOS ŽODIS

Džiugu retkarčiais išgirsti atbalsį ir pokalbiu pasisamginti, nes šiaip imi jaustis vienišas su savo šnekom, lyg nebylių dykumoj.

Stasys Griežė pasigenda platesnių aiškinimų: "kodėl anaip blogai, o šitaip gerai"? Betgi kalbos mokslų išmintis - gilios ir sudėtingos versmės. Ir žodžiui ar posakiui nuodugnai išaiškinti reiktų pagvaldyti visą eilę atžvilgių: etimologija ir morfologija, fonetika, semantika, istorinės kaitos eiga, lyginamieji požiriai etc. Todėl visuomeninio pobūdžio savaitraštyje visa tai ne tik atimtų pernelyg daug vietos (nu-

skriaudžiant nemažiau reikšmingas temas), bet ir eiliniam skaitytojui būtų gerokai nuobodu, nes daugumai visai nerūpi tie lingvistiniai išklostymai - jie verčiau priima trumpą drūtą sprendimą: tinka ar ne? Ir vien tokiem retesniems kalbos žinių mėgėjams, kaip St. Griežė, knieti ir tas - kodėl? Bet šiem nesunku savo dorą domesį patenkinti įsiskaitant į specialesnius kalbos spausdinius, nelaukiant, kad eilinė periodika visas mokslines plonybes atskleistų. Betgi ir šitokiems uoliesniems mėgėjams Dirvos kalbinė skiltelė naudinga bei pasiekia savo tikslą, būtent: sudomina vienu kitu konkrečiu dalykėliu, paskatina nuosavus svarstymus, pamasina ieškoti išsamesnių žinių. O mūsų skiltelės tikslas - tik atkreipti akį į vieną kitą praktinės kalbos ydą ir ypač paskatinti visus, kad neužmirštų nuolatos savo kalbą tobulinti.

Gilesniems kalbos nagrinėjimam yra tam tikri leidiniai. Nors Lietuvoje rusinimo politika dabar lituanistinius darbus pusėtinai varžo, bet ryžtingų lietuvių pastangom nemaža nuveikiama - kasmet pasirodo rimtų knygų ar peridikos spaudinių kalbos temom. Ir išeivijoje štai išėjo dr. A. Salio raštų I tomas, tik skaitykim ir išmintį turtinantis. O skiltelės paskirtis - viena kita detale pasidalinti, pasikurstyti, kad kalbos reikalai išliktų gyvi išeivinės visuomenės akivaizdoje. Todėl laukiama ir skirtingų nuomonių atsiliepiant, nes minčių keitimasis sukelia paskatą ir atveria daugiau tiesos. Bet moksliniam lingvistikos svarstymam čia puslapių persiauri, tad verčiau atsiremiam į žinovų sprendimus - trumpiausius ir patikimiausius kelias.

Pavyzdžiui, Dabartinės lietuvių k. žodyne (atsak. redaktorius J. Krupas augo ir mokslinisi dar laisvoje Lietuvoje) bonkos nei čierkos, kaip visai netinkamų svetimžodžių, nėra nė paminėta, o butelis, buteliukas, taurė, taurelė - idėti be jokių abejonių. Kodėl? - tegu žinovai ginčijasi specialioj spaudoj o eiliniam kalbos vartotojui pakanka atsiremti autoritetų žodžiu. Tačiau ir mes patys bent iš paviršiaus galime šiek tiek spresti: butelis ir buteliukas ištariant visiškai darniai pritampa prie mūsų kalbos, pvz. didelis butelis, maželiukas buteliukas; ogi bonka ar pusbonkis tuoj pažeidžia kalbinį jausmą tuo įterptu nelietuvišku dvibalsiu on, nes bendrinė kalboj jo neturime.

Kad germanų, slavų ar anglų kalbose kartoja kuri mūsų žodžio šaknis - joks svetimumo įrodymas. Viena, nežinia, kas iš ko galėjo skolintis, kadangi mūsų kalba tokia sena. O antra, bendros šaknys dažnai rodo tik bendrą tautų indoeuropietinę kilmę, be jokių skolinimų, pvz. brolis - Bruder-brat; nosis-Nase-nos; vilkas-Wolf-volk.

O kad "mūsų liaudyje" buvo jau nuo seno apščiui nereikalingų ir atmetinų svetimybų, argi nuostabu, kai šešis šimtus metų, pradedant antruoju krikštu 14 a., lenkų apaštalai, paniekinę mūsų "pagonišką kalbą" - dvasinės kultūros vardan - daugybę savų "blakių" priveisė: čyščius, pekla, griėnas, raškažius, ščėstis, nodieja, almužna ir tt. Juk toks zerko-las, močeka, čėsas ar adyna - net visuotiniau Lietuvoj buvo išgyvenę, nei ta St. Griežės ginama čierka ir čerka, betgi džiaugiamės anų kalbos teršalų daugumą jau išslavę laukan. Tad juo labiau neverta laikytis svetimybės, kuri išveisė tik vienoj apylinkėj (kitur kanapes ar aguonas grūdome pietoj, piestukėj). Be to, agonom trinti St. Griežės minima čerka nieko bendro neturi su mūsų dar vis tebevartojama gėralo čierka.

Išeivijoje opiausias mūsų gyvenimo pagrindas yra kalba. Todėl tenesipiktina St. Griežė, jei kalbos gaivinimą laikome moraliniu principu (ne tik lingvistiniu): argi ne didi tautinės kultūros nuodėmė lietuviui pačiam savo kalbą susinti arba jaunąją kartą neišmokyti sklandžiai lietuviškai kalbėti?

Dėkoju St. Griežei už įdomiai pareikštas nuomones. Ir T. Klygai jauku pabendrauti gyvu pokalbiu, ne tik vienišai lyg žirniais į tvorą brazdintis. Tačiau kažkodėl St. G. neteisingai įtaigauja, esą aš "gerokai apibaręs linksmybių mėgėjas". Anaipol. Linksminis ir gėralais troškuli gesinti nėra nei peiktini dalykai (irgi tai suvis nepriklauso kalbos temom). O buvo paminėta linksmybių ir gėralų gausa vien todėl, kad tom progom sykiu gausėja ir nevalyvas savo kalbos pažeidimas - su dažnom bonkom ir čierkom ...

THE HOSPITAL FOR SICK CHILDREN

provides specialty care for infants, children and adolescents. Full and part time positions available for RN's, PT's, OT's and Speech Pathologists. Call or send resume to: THE HOSPITAL FOR SICK CHILDREN, Personnel Dept., 1731 Bunker Hill Rd., N.E., Washington, D. C. 20017 (202) 832-4400. (36-42)

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED X-RAY TECHNICIAN in a modern well equipped acute care 100 bed JCAH approved hospital. Work and live in small congenial community & hospital. Salary commensurate with experience and ability liberal personnel policies. Apply call or write to: Personnel WILBARGER GENERAL HOSPITAL, 920 Hillcrest Dr., Vernon, Texas 76384, 817-552-9351. E.O.E. (30-39)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Korp! Neo-Lithuania Dienos

(Atkelta iš 1 psl.)

daug daugiau ir šioje srityje, tik reikia daugiau geros valios ir susiklausymo.

Baigus paskaitą, visi dalyviai sustojo ir ilgai plojo. Pirm. C. Modestavičius visų vardu nuoširdžiai padėkojo.

Po St. Santvaro paskaitos, trukusios visą valandą, buvo klausimų į kuriuos prelegentas gyvai atsakinėjo. Diskusijose dalyvavo: A. Tiškvienė, E. Bartkus, D. Adomaitis, dr. A. Butkus, A. Juodvalkis ir kiti.

Paminėjau tik kelis būdingesnius paskaitos bruožus. Visą atpasakoti nė neįstengiu, nes galiu iškraipyti paskaitininko mintį ir užsitraukti jo rūstybę. Manau, St. Santvaro paskaita spaudoje bus paskelbta išties, tik turėkime kantrybės ir pasekime žurnalus.

Meninę dalį atliko pianistas fil. Antanas Smetona, specialiai atvykęs į kultūrines dienas ir abi dienas aktyviai dalyvavęs visuose renginiuose. Su prastu instrumentu, geras pianistas puikiai išpildė Beethoveno Mėnesienos sonatą ir Chopino Balladę G-Moll. Susirinkusieji nesigailėjo katučių o padalinio pirm. Gražina Gražienė, asistuojama pirm. C. Modestavičiaus, St. Santvarą ir A. Smetoną apdovanojo Korp! Neo-Lithuania leidiu.

Po programos įvyko staigmena. Inž. Antanas Rudis pristatė neseniai iš ok. Lietuvos pasitraukusį prof. dr. Kazį Eringį.

A. Rudis pasidžiaugė girdėtos paskaitos mintimis ir linkėjo, kad srovinės organizacijos kuo ilgiausiai išsilaikytų, nes jos įneša gyvumo į visuomeninę-politinę lietuvių veiklą. Pristatydamas dr. K. Eringį, suminėjo biografinius bruožus (Dr. Kazys Eringis gimė prieš 60 metų, Panevėžio apskr. 1953 m. baigė žemės ūkio akademiją, o 1967 gavo daktarą iš agrikultūros ir paskutiniu metu dirbo botanikos institute. Dalyvaudamas mokslinėje ekspedicijoje, pasiprašė politinio pabėgėlio teisių ir BALFo pastangomis š.m. rugsėjo 2 d. atvyko į Chicagą.

Trumpą žodį tarė ir dr. K. Eringis. Jis pasveikino visus

lietuvius ir pažymėjo, kad jo misija yra kalbėti apie okupacinėse sąlygose atliekamą darbą ir didžiausiomis pastangomis pasipriešinimą tautos rusinimui. Išeivija atlieka milžinišką darbą ir be mūsų šauksmo krašte būtų daug tamsiau ir sunkiau. Sulaukęs tokio amžiaus, apsisprendė keisti gyvenimo būdą ir gyvenimą pradėti iš naujo. Palikti savąjį kenčiantį kraštą buvo nelengva.

Susirinkusieji pagerbė naująjį ateivį.

Po vakarienes įvyko tradicinis alutis, kuriame dalyvavo ne tik korporantai, ir svečiai. Alutį atidarė pirm. C. Modestavičius, visiems dainuojant Korporacijos dainą. Alučio metu skambėjo dainos, juokas ir įvairūs pokštai. Junjorai pilsė alų ir uždeginėjo cigareles.

C. Modestavičius ir G. Gražienė įteikia garbės filisteriui Stasiui Santvarui dovaną - Neo-Lithuania knygą.

tes. Prisimintos senos Korporacijos tradicijos ir nepajutome, kaip priartėjo laikas skirstytis. Užtraukus filisterių dainą, alutis buvo baigtas. Orkestras, V. Plioplio vadovaujamas, kvietė šokiui, bet vyresnieji pabūgo begaliniai trankaus grojimo ir išsiskirstė poilsui.

Sekmadienį, rugsėjo 6 d. 12 val. visi išvykos dalyviai susirinko Sv. Onos Bažnyčioje, Beverly Shores, Ind., pasimelsti ir susikaupti. Mišias atnašavo ir gražų pamokslą pasakė kun. Jonas Borevičius, S.J., iš Chicagos. Skaitymus atliko fil. Vytautas Kasniūnas, o visi korporantai giedojo giesmes. Pamaldos baigtos tautos himnu.

Simpoziumo dalyviai: Vytautas Kasniūnas, Gražina Gražienė, moderatorius Jonas Jurekūnas, Algis Modestas, Vytautas Kasniūnas, jr. ir Vitė Aleksandriūnaitė.

Visos nuotraukos V.A. Račkausko

Simpoziumo dalyviai ...

Užkandę ir pasigrožę gamta bei puikiu oru, visi suėjo į salę pasiklausyti svarstybų. Moderatorius Jonas Jurekūnas pažymėjo, kad esame išvakarėse Tautos šventės ir priminė jos reikšmę lietuvių tautos ir valstybės gyvenime. Nors karalių Lietuva yra praeityje ir jau nebesugrįš, bet jų palikti valstybingumo pėdsakai yra svarbūs ir šiandieną. Minėdami šią dieną, turime mintyje ir valstybingumą, ir tautiškumą.

Perėjus prie šios popietės svarstybų temos - Jaunosios kartos dalyvavimas tautinėje veikloje - pristatė jaunuosius simpoziumo dalyvius: Gražina Gražienę, farmacistę, Chicagos padalinio pirmininkę,

skaitė referatą 'Ideologinių organizacijų dalyvavimas išeivijos kultūrinėje veikloje'; Vytautas Kasniūnas, jr., savistovus verslininkas, kalbėjo apie 'Vidurinėsios kartos dalyvavimą išeivijos švietimo darbe'; Algis Modestas - chemikas, muzikas, neolituanų orkestro vedėjas - skaitė temą 'Vidurinėsios kartos dalyvavimas išeivijos literatūroje, poezijoje ir spaudoje'; Jūratė Tautvilaitė - medicinos technologė, ruošia magistrą, padalinio valdybos narė, estradinė dainininkė - parašė darbą 'Vidurinėsios kartos dalyvavimas išeivijos muzikos srityje' (jai neatvykus, referatą perskaitė Vita Girdvainienė); Vytautas Plioplys - inžinierijos studentas, orkestro vadovas, junjorų tėvūnas, studentų s-gos valdybos narys - kalbėjo apie 'Tautinių šokių įnašą į išeivijos kultūrinį gyvenimą'.

Išklausius referatus, Jonas Jurekūnas susumavo iškeltas mintis ir pastebėjo bendrą bruožą bei rūpestį jaunosios kartos įnašą į lietuvių kultūrinį gyvenimą. Pirmiausiai pats moderatorius pateikė kiekvienam referentui po klausimą, o vėliau leido ir visai auditorijai pasisakyti. Diskusijose dalyvavo J. Zemaitis, T. Blinstrubas, J. Gaižutis, A. Smetona, St. Santvaras ir kt.

Po svarstybų, kurios užtruko porą valandų, buvo nuleista vėliava, giedant tautos himną.

Po vakarienes, Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algio Modesto, atliko programą. Pirm. C. Modestavičius padėkojo visiems programos dalyviams, talkininkams ir svečiams.

Išvyką reikia laikyti gerai pavykusia, nors jautėsi programoje ir spragų. Dalyvių buvo pakankamai, apie 80-90 žmonių, nors galėjo dalyvauti ir daugiau čikagiškių. pažymėtinas gausus ir ištvermingas Beverly Shores ir apylinkių lietuvių dalyvavimas. Svarbiausiais programos punktais laikyčiau fil. Stasio Santvaro aktualią ir vaizdžiai perteiktą paskaitą, išryškinusią mūsų ir krašto įnašą į bendrą lietuvių kultūrinį ir meninį gyvenimą. Geras buvo ir jaunųjų korporantų pasisakymas lietuvių švietimo, muzikos, tautinio šokio, kalbos ir kūrybinio gyvenimo klausimais. Nors niekas tikro recepto nepasiūlė, bet buvo paieškota geresnių ir paveikesnių būdų lietuviškumui išlaikyti. Svarstybų vadovas Jonas Jurekūnas nelengvas koordinatoriaus pareigas, kaip ir visuomet, atliko pasigėrėtinai. Džiugu, kad buvo ir būrys gražaus jaunimo.

Atskirai reikia paminėti asmenis, kurie visą darbą organizavo ir suko. Be abejo, pirmiausiai minėtini pirm. C. Modestavičius ir G. Modestavičienė, P. Bučas ir Gr. Gražienė su eile talkininkų. Buvo jų ir daugiau, bet neturėdamas viso sąrašo nedrįstu jų minėti, kad kurio nors nepraleisčiau.

WANTED 1ST CLASS SKILLED HELIARC WELDERS

Must be able to weld .025 to .035 aluminum. Good starting salary. Steady work & complete benefit package. Experienced welders bring hood for test.

APPLY CALL OR WRITE

SPINKS INC.

P. O. BOX 11099
FT. WORTH, TEXAS 76109
817-293-2140

(36-37)

Saulė leidžiantis, rugsėjo 6 d. buvo nuleista Lietuvos vėliava ir užbaigta kultūrinė išvykos dalis.

Romualdas Nemickas sukaktuvininkas

Visuomenininkas Romualdas Nemickas, gyvenantis didžiosios Chicagos pašonėje, Highland, Ind., šiomis dienomis sulaukė 70 metų garbingo amžiaus, Gimė 1911 m. rugpiūčio 10 d. Narvydiškės vk. (tuomet palivarku vadinamu), Obelių valsč., Rokiškio apskrityje. Augo ūkininko šeimoje, dirbo ūkio darbus, baigęs pradžios mokyklą neturėjo sąlygų siekti aukštesnio mokslo.

Vėliau gavęs darbą Pašto valdyboje, ėjo įvairias pareigas: nuo laiškanėšio iki vedėjo. Gyvendamas ir dirbdamas Kaune, laisvalaikį lankė suaugusių gimnaziją, siekdamas aukštesnio išsilavinimo.

1937 metais sukūrė šeimą su Elena Saulyte ir išaugino 3 vaikus: prof. dr. Rimgaudą, žinomą širdies specialistą ir dabar gelbstintį Chicagos lietuviams, dr. Vidą, dabar gyvenantį New Yorke ir dukrą Dalią Martinkienę, baigusią gailingųjų seserų kolegiją, įsigijusią magistrės laipsnį ir gyvenančią brolio kaimynystėje.

Artėjant antrajai raudonųjų rusų okupacijai, Romualdas ir Elena Nemickai su smulkia savo šeimyna, pasitraukė į Vokietiją, nežinomam likimui. Pasibaigus karui, ilgesnį laiką gyveno Hanau pabėgėlių stovykloje, kur buvo aktyviai įsijungęs į savo profesijos nepelningą darbą ir talkino ryšių palaikymui tarp išsiblaškiusių lietuvių. Prasidėjus emigracijai, gavo affidavitus iš geraširdžių ir nepažįstamų tautiečių — Igno ir Felicijos Kolų, gyv. East Chicagoje, Ind. ir 1949 m. rugpiūčio mėn. pasiekė Ameriką ir apsigyveno globėjų šeimoje. Darbą gavo didelėje plieno liejykloje — Inland Steel Co. ir dirbo iki išėję į pensiją. Kaip ir daugelį kitų lietuvių (įskaitant ir mane), Romualdą vargino neįprastas ir sunkus darbas prie aukštakrosnių. Vėliau gavo lengvesnį ir ge-

resnį darbą prie vamzdžių tiesimo ir priežiūros. Plieno liejyklose yra sunkiai įsivaizduojamas įvairių vamzdžių raizgynas. Čia vamzdžiais tiekiami karštas ir šaltas vanduo, suspaustas oras, natūralinės ir kokso dujos, alyva, deguonis ir t.t. Kiekviena mašina, kiekviena krosnis yra apipinta įvairios paskirties vamzdžiais ir vamzdeliais. Reikia ne tik geros orientacijos, apdairumo, o taip pat ir atsargumo. Pasitaiko ir nelaimingų atsitikimų bei sprogimų, kurių metu sunkiai sužalojami ar net užmušami dirbantieji. Vieno tokio sprogimo metu nukentėjo ir Romualdas, laimingu

Du broliai medicinos daktai: dr. Vidas Nemickas ir dr. Rimgaudas Nemickas.

atveju išvengęs didesnių sužalojimų.

Pradžioje atlyginimai buvo nedideli ir šeimos išlaikymas reikalavo didesnių pastangų. Į darbą įsijungti turėjo ir žmona, vaikus palaikdama senutės motinos priežiūrai.

Laikas bėgo, vaikai mokėsi ir kopė į aukštesnes mokslo pakopas, reikalaujančias didesnių ir didesnių išlaidų. Vaikų laisvalaikio ir atostogų meto darbai bei gaunamos stipendijos, palengvino tėvams pakelti mokslo išlaidų krūvį ir visiems trims įsigyti aukšto-

jo mokslo diplomus ir vertingas profesijas.

Romualdas Nemickas į visuomeninį darbą įsijungė anksti ir tebėra aktyvus dar ir dabar. Pažymėtinas jo rūpestis ir pastangos įsteigti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East Chicagos skyrių. Šiame skyriuje Romualdas daug metų ėjo įvairias pareigas nuo skyriaus pirmininko iki išdininko. Pažymėtinas Romualdo Nemicko kruopštumas ir sąžiningumas. Visuomenės pinigus saugojo ir taupė labiau už savuosius. Turi tvirtą nusistatymą ir lengvai

Sukaktuvininkas Romualdas Nemickas šeimos apsuptas. Iš kairės žentas arch. V. Martinkus su žmona Dalia, dr. Rimgaudas Nemickas su žmona Joan, tėvai Elena ir Romualdas Nemickai, dr. Vidas Nemickas su žmona Maryte.

nekeičia savo įsitikinimų, bet visuomeniniame darbe randa bendrą kalbą ir yra sunkiai pakeičiamas darbininkas. Be tautinės sąjungos daug laiko atidavė Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai, o poilsiaudamas mėgsta ir pamėškėti. Bendradarbiauja ir spaudoje.

Dar ir dabar Romualdas Nemickas aktyviai dalyvauja vietos lietuvių visuomeninėje veikloje ir yra ALT S-gos Tarybos narys ir LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos vicepirmininkas.

Š. m. rugpiūčio 23 d. dr. Rimgaudo sodyboje, Riverside Ill. vaikai suruošė savo tėvui pagerbimą, jo gražios 70 metų sukakties proga. Sulėkė, suvažiavo giminės ir būrys draugų, daugelį metų kartu prasistumdę savo aplinkoje ar toje pačioje darbovietėje. Atvyko iš New Yorko sūnus dr. Vidas su šeima, brolis dr. Bronius Nemickas su dalimi šeimos, duktė Dalia Martinkienė su šeima, žmonos brolis Balys su žmona ir jų du sūnūs: Algirdas ir Gintautas su šeimomis ir kt. Erdviose patalpose susirinkę šnekučiavosi ir atnaujino pažintis.

Pradėjus vaišes ir VY-TIES orkestrui grojant, buvo sugiedota ilgiausių metų ir palinkėta darbingo ir ilgo amžiaus. Giminių ir draugų vardu buvo įteiktas puikus liaudies meistro A. Poskočimo padirbtas 5 pėdų meniškas koplytstulpis, ALT S-gos East Chicagos skyriaus pirmosios valdybos nuotrauka su visų parašais ir daug asmeninių dovanų.

Netolimas kaimynas ir bendramintis Jonas Rimkūnas, paskaitė sukurto Romualdo Nemicko garbei baladę.

Romualdas Nemickas trumpu žodžiu padėkojo visiems susirinkusiems ir savo vaikams už suruoštą staugmenišką pagerbimą. Be abejo, didžiausia šios iškilmės surengimo našta teko vyriausiam sūnui dr. Rimgaudui ir jo šeimai.

Mielam Romualdai linkime dar daug metų purenti lietuviškus dirvonus, o atvangai neužmiršti ir meškerės.

A. Juodvalkis

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Sukaktuvininkas Romualdas Nemickas tarp draugų ir giminių. Iš kairės prof. dr. Bronius Nemickas, inž. Eugenijus Bartkus, Romualdas Nemickas, dr. Vidas Nemickas, dr. Rimgaudas Nemickas, Kostas Bružas ir Balys Saulius.

Visos nuotraukos K. Pociaus

ATTENTION MR. OWNER/OPERATOR

Truckers, Inc. is looking for tractor/end dump trailer rigs to work within a 100 mile radius of Houston, Texas. We are currently working 6 days a week and paying top rate plus 100% of fuel surcharge. Contact:

TRUCKERS, INC.

MR. BOBBY CARDWELL

or MR. MINOR WALKER

1-800-392-3733 (Texas Wats)
or 713-499-1512

Stafford, Texas

77477 - 0337

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Visuomenininkas, lietuvių reikalų rėmėjas, Lietuvių Tautinių Namų ilgameitis šeimininkas BRONIUS KASAKAITIS, giminių ir draugų tarpe atšventė vardadienį. Mes vis dar neatsisakome turėtų tradicijų bei gražių papročių ir daugelis švenčia įprastus vardadienius, o rečiau, pagal šio krašto paprotį, gimtadienius. Kai kas jau švenčia ir vieną ir kitą. Šeimyninės šventės yra reikalingos, nes nors kartą-kitą per metus sujungia išblaškytus bičiulius ir atnauja draugystę.

Dr. Birutė ir Bronius Kasakačiai š. m. rugpiūčio 29 d. sukvietė į atnaujintus Tautinius Namus didelį giminių ir bičiulių būrį atšvesti Broniaus vardadienį. Susirinkusieji pasveikino vardavininką, sugiedojo ilgiausių metų ir įteikė dail. M. Marčiulionienės skulptūrą — šokėjus. Jonas Jurkūnas, sveikindamas solenizantą, palinkėjo dar daug varduvių atšvesti šiuose namuose. Jis pasidžiaugė, kad Lietuvių Tautiniai Namai, po 10 metų naudojimo, šią vasarą buvo atnaujinti: įdėtas naujas kilimas, perdėkotos sienos, perdažytos lubos, išvalytos užuolaidos, perdengtas stogas ir padaryta kitokių pagerinimų. Šio namo šeimininko suruoštas pobūvis yra lyg neoficialus pagražintos šios pastogės atidarymas.

Solenizantas Bronius Kasakaitis padėkojo už gražius linkėjimus, dovaną ir dalyvavimą jų šeimos šventėje. Pobūvyje vyravo linksmas nuotaika ir daina sekė

dainą, kaip labai retais atvejais.

Bronius Kasakaitis idealistiškai rūpinasi Tautiniais Namais nuo pat jų įsigijimo ir savo energiją bei laiką aukoja visuomenės gerovei.

Broniau, būk sveikas ir ištvermingas dar daug metų!

V. SKUODŽIUI GELBĖTI KOMITETO VEIKLA

Chicagoje veikia Vytautui Skuodžiui gelbėti komitetas, vadovaujamas Kazio Laukačio, š. m. rugsėjo 2 d. Margučio patalpose susaukė pasitarimą, į kurį atvyko 13 asmenų, tuo tarpu pirmame posėdyje dalyvavo 33 organizacijų atstovai.

Pasitarimą pradėjo ir jam vadovavo komiteto pirm. K. Laukaitis, o sekretoriavo B. Vindašienė. Apie sėkmingas demonstracijas ir susikauptimo vakarą, pranešimą padarė K. Laukaitis, adv. S. Kuprys ir ižd. Gelažius. Visi džiaugėsi, kad taip plačiai ir garsiai nuskambėjo

Vytauto Skuodžio gelbėjimo akcija. Prie šios akcijos pasisekimo prisidėjo lietuviai gausiu dalyvavimu ir pinigine auka. Gražią talką suteikė adv. Povilas Žumbakis, adv. Saulius Kuprys, kun. Jurgis Šarauskas, kun. Augustinas Savukynas, Danguolė Valentinaitė ir daugelis kitų. Paminėti na ir amerikiečių talka.

Pirm. K. Laukaitis paminėjo, kad komiteto darbas nepasibaigė, o bus dirbama ir toliau iki bus išlaisvintas iš Sovietinio kalėjimo Amerikos pilietis Vytautas Skuodis ir su šeima pasieks savo gimtinę Chicago. Prašė papildyti nuolatiniais nariais esamą komitetą. Esamas komitetas: K. Laukaitis, M. Utz ir Gelažius, papildyti adv. Saulium Kupriu ir B. Vindašiene. Taip pat pirmininkui pavesta susisiekti su šaulių s-gos ir pensininkų valdybomis ir paprašyti, kad paskirtų po vieną nuolatinį žmogų į šį komitetą.

Iždininkas Gelažius pranešė, kad iki šiol aukų gauta iš viso 1.682 dol., o išleista 1.095 dol. Neapmokėtų sąskaitų yra 300 dol. sumai.

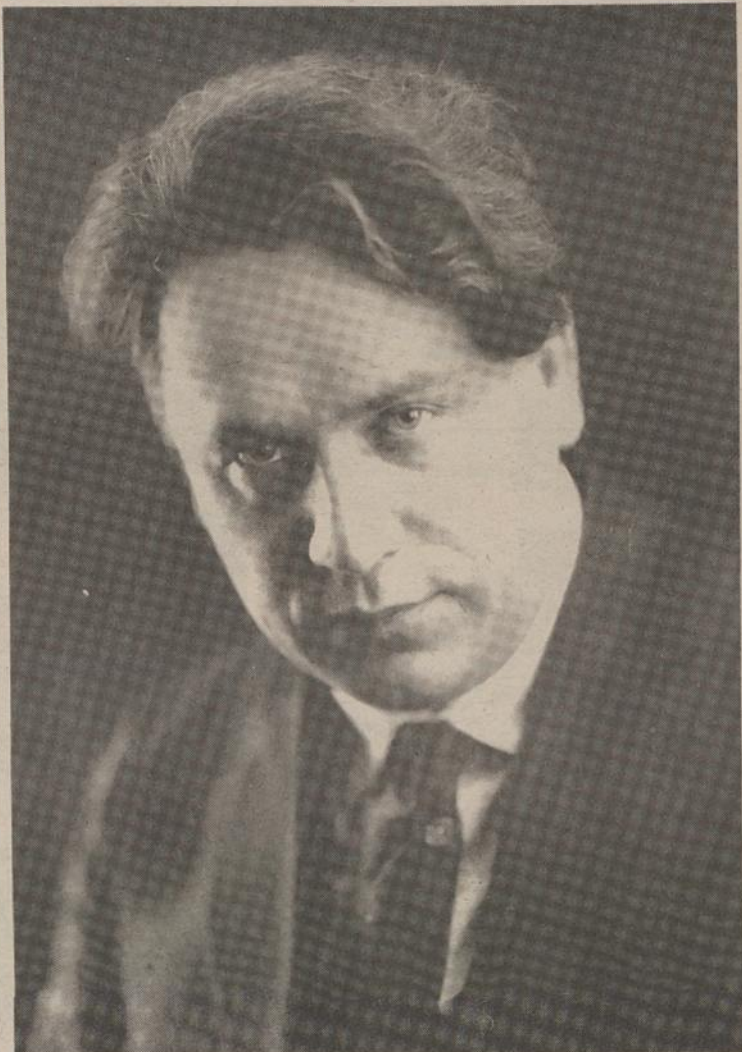

Amerikos Veteranų legiono Dariaus-Girėno posto naujoji valdyba. Iš kairės: posto moterų vadovė Mary Tyszka, komandierius Casimir Novo, pirmininkas Al Keller, buvęs komandierius Bruce Neberieza ir buv. Cook County komandierius John L. Paukštis.

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios Lituanistinės mokyklos tradicinės aštuntokų išleistuvės įvykusios 1981 m. gegužės 31 d. Z. ir A. Pocių sodyboje, Darien, Illinois. Paskutinėje eilėje iš kairės stovi: Jonas Maleiška, Birutė Pabedinskienė, mokyt. Irena Polikaitienė, Jokūbas Gražys, dir. Julius Širka, Zina Pocienė, Aleksas Pocius, Alė Teponavičienė, Birutė Sasnauskienė, mokyt. Regina Kučienė ir mokyt. Vytautas Gutauskas. 1981-82 m. m. mokyklos prasidėjo š. m. rugsėjo 12 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose 6901 So. Fairfield Avenue, Chicagoje.

Jono Tamulaičio nuotr.

Komp. Antanas Vanagaitis (1890.V.19-1949.III.18)

Likutis apie 300 dol. Ne visos organizacijos savo pasižadėjimą yra įvykdžiusios.

Ateities veiklos reikalais pasisakė dr. A. Razma, A. Juodvalkis, B. Vindašienė, D. Valentinaitė ir kiti. Teigiamai vertina Baltų amerikiečių laisvės lygos veiklą ir Hannaford firmos talką. Dr. A. Razmos nuomone, atskirais atvejais reikia panaudoti visas galimybes, nors ir brangiai kainuotų.

Komitetui leista kooptuoti daugiau asmenų, kad tik V. Skuodžio reikalas stumtųsi pirmyn ir nebūtų užmirštas.

A. VANAGAICIO KŪRYBOS KONCERTAS

Seniausia lietuvių radijo vartanėlė MARGUTIS, įsteigta muziko Antano Vanagaicio, švenčia penkiasdešimtuosius veiklos metus.

Siai sukakčiai prisiminti, dabartinis Margučio vedėjas Petras Petrutis, suplanavo visą eilę renginių, iš kurių vienas skiriamas specialiai kompozitoriaus Antano Vanagaicio kūrybai atžymėti.

Margučio ruošiamas Vanagaicio kūrybinių koncertų įvyks š. m. rugsėjo 27 d. 3 val. p.p. Jaunimo Centre, Chicagoje. Programą išpildys Toronto mišrus choras 'Volungė', vadovaujamas dalios Viskontienės; solistai - Algirdas Brazis, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, Marija Linkevičiūtė ir Jonas Vaznelis. Akomponuos muzikai - Darius Lapinskas ir Paulius Vyta.

Į šį koncertą bilietus prašoma įsigyti iš anksto Vaznelių prekyboje, Gift International. Mūsų gausus dalyvavimas ne tik parems Margučio dabartinę veiklą, bet taip pat bus pagerbtas ir steigėjas, kompozitorius Antanas Vanagaitis. Dalyvaukime.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. For all shifts. We offer competitive wages and no lay-offs, complete benefit package and some overtime. Apply call or write to: Mr. Ron Norris
C & A TOOL ENGINEERING, INC.
111 S Main St.
Churubusco, Indiana 46723
(10 Miles No. of Ft. Wayne)
219-693-2167

An Employee Participation Company (33-39)

SQUARE D COMPANY

An International, Fortune 500 Company, has opened a NEW, ELECTRICAL SWITCHGEAR manufacturing facility in the NASHVILLE, TENNESSEE area, and presently has a number of the following positions available:

SWITCHGEAR DESIGN ENGINEERS

- The successful candidates will:
- Possess a BSEE or BSME degree or equivalent.
 - Possess 3-5 years DESIGN experience in SHEET METAL, BUSSING and MECHANICAL DEVELOPMENT associated with Switchgear Products.
 - Have a desire to become totally involved in developing a NEW Switchgear Product line.

The SQUARE D COMPANY offers a competitive salary and benefits package. Send your resume, with salary history, in complete confidence, to:

CURTIS HALL
Personnel Manager
THE SQUARE D COMPANY
330 Weekly Road
Smyrna, Tennessee 37167

We are an EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER, M/F/H

OMAHOS LIETUVIAI BENDRAUJA SU KANSAS LIETUVIAIS

Kansas miesto lietuvių organizatoriai prie savo namų — adv. Donald Žemaitis ir jo brolis miesto gaisrininkas Charles Žemaitis.

"Esame, Amerikoje gimusių, lietuvių vaikai. Žinome Lietuvos didžią ir garbingą praeitį. Mes tuo labai didžiuojamės. Todėl nutarėme susiorganizuoti ir dirbti, dėl Lietuvos laisvės atgavimo. Taip pat, norime atgauti, prieš daugiau, nei trisdešimt metų, prarastą lietuvių bažnyčią".

Tokiais ir panašiais žodžiais, kalbėjo Kansas miesto, trečios kartos lietuviai, adv. Donald Žemaitis, pirmą kartą, susipažinimo tikslu, susitikęs su LB Omahos pirmininku, Algimantu Antanėliu ir jo žmona Laima.

Jau visi metai, kai Donald Žemaitis ir jo brolis Charles, remiami kitų, lietuvių kilmės amerikiečių, organizuojasi į stiprų lietuvių klubą "Vytis". Klubo obalsis — "Laisvės Lietuvai".

Nuo š. m. vasario 16-sios, prasidėjo gyvas ir draugiškas bendravimas, tarp Omahos ir Kansas miesto lietuvių. Neprisklausomybės šventės proga, D. Žemaitis, su savo žmona lankėsi Omaha. Čia, jis džiaugėsi su radęs tiek daug tikrų (t. y. iš Lietuvos) lietuvių. Jautriu žodžiu, Donald, sveikino minėjimo dalyvius ir po to, LB Omahos pirm. Algimantui Antanėliui, įteikė didelę mūsų trispalvę. Šią vėliavą, pereinant rudenį, pirmą kartą po daugelio metų, buvo iškėlę lietuvių amerikiečių su ruoštaime pobūvyje-piknike. Nuo tada ir prasidėjo organizavimas "Lithuanians of America" Kansas City, Kansas.

Š. m. birželio mėn. 7 d. OLB pakviesti, Kansas lietuviai, apie 100 žmonių, at-

važavo į Omahą susipažinti ir ta proga, aplankyti Etnikų festivalį, kuriame dalyvavo ir Omahos lietuviai.

Autobusai, kuriais atvažavo svečiai, buvo padabinti tautinių spalvų kaspinais ir didžiuliais užrašais: "Kansas City Lithuanians to Omaha". Be to, daugelis iš atvažiuosiu, buvo pasipuošę tautiniais kaspinėliais. Nedaug iš jų kalbėjo, savo senolių gimtąja kalba, tačiau buvo malonu jausti ir stebėti, kad jie yra mūsų tautos šakelės, o jų gyslose teka lietuvių senolių kraujas, kurie buvo kilę nuo Baltijos ir Nemuno krantų.

Svečiai, LB Omahos apylinkės gražiai buvo sutikti ir pavaišinti lietuvišku mastu. Skaniais cepeliniais, žagarėliais ir kt. saldumynais. Maistą paruošė L. Antanėlienė ir I. Starkevičienė. Ne vienas svečių, prisiminė, savų močiutė gaminant, panašų maistą ir kvietė omahietes atvažiuoti į Kansas ir pamokyti lietuviškų valgių, gaminimo.

Po vaišių ir pabendravimo su omahiečiais, svečiai apsilankė Etnikų festivalyje. Čia jiems teko stebėti lietuvių tautinius šokius, kuriuos puikiai išpildė "Aušros" šokėjų grupė. Sužavėjo juos, šaunus jaunimas, puikūs tautiniai rūbai ir šokiai.

Š. m. rugsėjo 27 d. omahiečiai važiuoja į svečius pas Kansas lietuvius. Tą dieną, Kansas lietuviai, kurių priskaitoma apie 500, ruošia festivalį, tikėdami sulaukti keleto tūkstančių lankytojų.

Festivalio proga, bus ofi-

SU MOKYTOJU MATU TYLU ATISISVEIKINANT

1981 m. rugpiūčio 22 d. šv. Benedikto senelių namuose ilgai sirgęs mirė visuomenininkas, mokytojas ir keletos organizacijų narys bei rėmėjas Matas Tyłas.

Velionis buvo gimęs 1898 m. rugsėjo 20 d. Rokiškyje, Lietuvoje. Baigė Marijampolės mokytojų seminariją ir mokytojams suorganizuotus žemės ūkio kursus Kaune ir Dotnuvoje. Kaip mokytojas bei mokyklos vedėjas dirbo pradžios ir žemės ūkio mokyklose (Duokiškyje, Rokiškyje ir kitur). Dirbo jaunųjų ūkininkų rateliuose. Buvo šaulys ir Duokiškio šaulių valdybos pirmininkas.

1950 m. atvyko į JAV ir iki mirties gyveno Detroito.

cialiai paskelbta, kad lietuviu kilmės amerikiečiai susiorganizavo ir įsteigė klubą "Vytis". Apie tai, bus paimformuoti aukštieji miesto ir valstijos pareigūnai.

Omahos šokėjų grupė "Aušra", kuriai atidavusi laiką, energiją ir širdį, vadovauja Gražina Reškevičienė ir Laima Antanėlienė, atliks programą festivalyje. Omahos choras "Rambynas" vedamas kantraus Algimanto Tofilo, giedos bažnyčioje, per lietuvių užprašytas pamaldas.

Kansas lietuviai turi daug užsimojimų lietuviškoje veikloje. Užsibrėžę sudaryti tautinių šokių grupę ir tuo reikalu, jau pora kartų buvo išsikvietę "Aušros" šokių grupės vadoves. Didelis noras ir rūpestis tautinių rūbų įsigijimas. Šioje srityje daug padeda ir rūpinasi Laima Antanėlienė.

Iš Kansas lietuvių, daug mūsiškių galėtų pasimokyti. Jie yra trečios ir ketvirtos kartos, lietuvių vaikai, o didžiuojasi savo kilme ir kur galima, su pasidžiaviimu, tai pabrėžia visai nesivarždami ir nesislapstydami. Pagarba Jiems. Neabejotina, kad jie ras kelių ir būdų, prašyti, reikalauti ir šaukti "Laisvės Lietuvai"!

Reikia pastebėti, kad omahiečiai, Laima ir Algimantas Antanėliai, labai daug ir labai nuoširdžiai, talkina ir padeda įvairiais būdais Kansas lietuviams. Nebodami ir didelio atstumo, ne kartą, ne du, važiuo kviečiami Kansas lietuvių, įvairiems pasitarimams. Labai džiugu, kad yra žmonių, kurie aukojasi lietuviškos veiklos reikalams. (jp)

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

Gyvendamas Detroito mokytojo lituanistinėse mokyklose ir buvo aktyvus lietuvių organizacijų narys.

Velionis buvo pašarvotas Jolandos Zaprackienės vedamuose "V. Bauža" laidotuvių namuose. Rugpiūčio 25 d. su velioniu atsisveikinti iš ligoninės buvo atvežta jo žmona Valerija. Rožinė sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Atsisveikinimą pravedė Jolanda Zaprackienė.

Rugpiūčio 26 d. iš šv. Antano parapijos bažnyčios buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines.

Nesant giminių Detroito, laidotuvių rūpinosi Ignas ir Stefanija Kauneliai.

KAZIMIERA ŠPAKAUSKĄ PISIMENANT

Rugpiūčio 29 d. suėjo vieneri metai kai atsiskyrė iš mūsų tarpo savanoris-kūrėjas ir keletos organizacijų buvęs narys Kazimieras Špakauskas. Metinės sukahties proga už jo sielą mišios buvo atnašautos šv. Antoni parapijos bažnyčioje, šv. Petro parapijos bažnyčioje, Detroito, šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ir šv. Jono parapijos bažnyčioje, Windsore, Kanadoje.

Rugpiūčio 30 d. 10:30 Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje mišias atnašavo klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir po mišių susirinkus prie a. a. Kazimiero kapo giminėms, draugams ir pažįstamiems, sukalbėjo maldas ir pašventino ant kapo uždėtą cementinę užrašų plokštę. Tarė žodį Stasys Šimoliūnas, nušviesdamas Kazimiero drasą ir ryžtą kovoti ir iškovoti Lietuvai laisvę, pabrėždamas, kad nors Koziemieras ir mirė, bet jo atsiekti idealai gyvens amžinai. Buvo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas. Užkandžiai dalyvavusiems kapinėse paminklo pašventinime buvo paruošti Dievo Apvaizdos parapijos kavinėje. Dalyvavo apie 100 žmonių. Ukandžių metu Lietuvių Fondui suaukota 280 dol.

ŠVYTURIEČIŲ IŠVYKA

Rugpiūčio 30 d. Jūrų šaulių švyturio kuopa į Pilėnių stovyklą turėjo surengusi išvyką. Į šią išvyką įjungė naują dalyką. Iškepė bekoną ir jo mėsa vaišino svečius. Tas ir pasitaikusi graži diena sutraukė daug svečių.

Ispūdingai buvo atliktas vėliavų nuleidimas. Prie paminklo kuopos pirmininkui Broniui Valiukėnui išrikiavus šaulius ir šaules, gėlių puokštę padėjo paminklo mecenatai Nelė ir Klemanas Urbšaičiai ir moterų sekcijos vadovė Angelė Bukšnienė.

L. Ž. Detroito skyriaus pirmininkas Balys Gražulis tarė žodį. Anelė Žiedienė padėklamavo eilėraštį "Be namų". Giedant Lietuvos himną buvo nuleistos Amerikos ir Lietuvos vėliavos.

• Žiburio lituanistinė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 12 d. 9 val. rytą Dievo Apvaizdos parapijos patalpose. Šalia reguliarių skyrių veikia taip pat, ir klasė silpnai lietuviškai kalbantiems vaikams. Jei atsisiras darželio amžiaus vaikų, veiks ir darželis.

RENGINIAI

Rugsėjo 20 d. tuoj po 10:30 atlaikytų mišių, Dievo Apvaizdos parapijos sodelyje įvyks radijo klubo "Lietuvių Balsas" gegužinė. Šašlių keps klubo pirmininkas Kazys Gogelis, jam talkininkaus Vincas Kankalis. Seks vaišės, dovanų paskirstymas ir kitos pramogos.

Dievo Apvaizdos parapijos tradicinis koncertas-balius įvyks rugsėjo 26 d. Programą atliks sol. Algirdas Brazis, dainavęs Metropolitan operoje.

Pertraukos metu dalyviai bus supažindinti su nesenai išleista knyga "Merkelis Giedraitis", kurią bus galima įsigyti.

7 val. vak. — susipažinimas, 8 val. vak. koncertas. Po to vakarienė ir šokiai grojant "Romantikos" orkestrui, veiks baras. Įėjimas 25 dol. porai, 5 dol. studentams ir jaunimui be vakarienės. Rengėjai kviečia ir laukia visų.

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC., STAMPING PLANT IN SOUTH CHARLESTON, WEST VIRGINIA HAS PERMANENT OPENINGS FOR:

JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

APPLICANTS MUST HAVE 8 YEARS OF EXPERIENCE WITH LETTERS OF VERIFICATION OR BE GRADUATES OF A BONA FIDE APPRENTICE PROGRAM.

Please call collect

304-744-4601, extension 262

VOLKSWAGEN OF AMERICA, INC.

Personnel Department,

3100 MacCorkle Ave., SW

South Charleston, WV 25303

Volkswagen is an Equal Opportunity Employer

(33-37)

FACTORY PERSONNEL

MUST HAVE MECHANICAL BACKGROUND. CAN SHOP PREFERRED. APPLY IN PERSON BETWEEN 10 A.M. & 2 P.M.

STEEL TIN CAN CORP.

1101 Todds Lane (off 8300 Blk. Pulaski Highway), Baltimore, Md. 21237

(35-38)

Dr. Antano Butkaus mokslinėms studijoms paskirta ketvirtis milijono dolerių

Dirva sveikina savo bendradarbį dr. Antaną Butką, gavusį ketvirčio milijono dolerių paramą (grant) savo srities mokslinėms studijoms finansuoti.

Dr. Antanas Butkus, dirbęs Clevelando Klinikų Tyrimo įstaigoje, neseniai gavo iš Federalinės valdžios (National Institute of Health) ketvirčio milijono dolerių paramą savo srities mokslinėms studijoms - prostaglandinų įtaka kraujagyslių aterosklerozės ir hipertenzijos ligose - finansuoti.

Siam tikslui jis naudoja "Riebiosios" žiurkės modelį, genetiniai išveista dr. S. Koletsky, Case Western Reserve profesoriaus. Tas žiurkės modelis yra ypatingas tuo, kad riebiosios žiurkės, dėl paveldėjimo ypatybių, turi labai didelį palinkimą į edrumą ir dėl to gauna keletą biofizinių nenormalumų: aukštą kraujo spaudimą, nenormaliai aukštus kraujo lipidų kiekius, nutukimą (obesity) ir ankstyvus kraujagyslių aterosklerozinius pakenkimus besimaitindama normalia žiurkės dieta, tik suėdamos jos žymiai daugiau. Kaip

žinoma, paprastos žiurkės (normalios) yra labai atsparios virš suminėtiems biofiziniams nenormalumams, o riebioji žiurkė išgyvena vos pusę normalios žiurkės amžiaus.

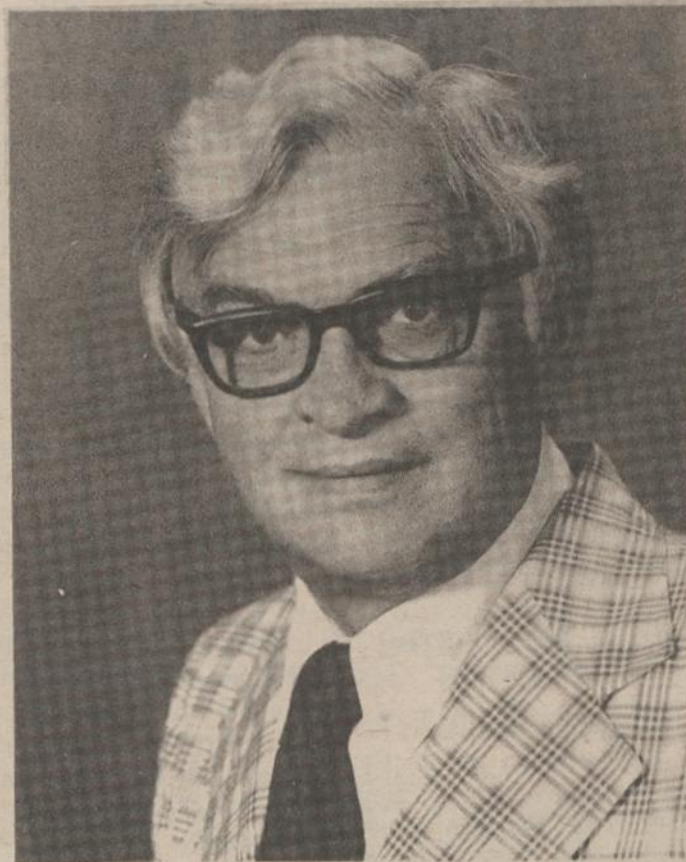
Ankstyvesni dr. A. Butkaus tyrimai parodė, kad ta dr. Koletsky išveista žiurkė dar turi ir "būtinųjų" (polyunsaturated) riebalinių rūgščių trūkumą. Iš šių riebalinių medžiagų organizmas pasigamina įvairių rūšių prostaglandinus, kurie yra lokalinio pobūdžio hormonai, turintieji labai didelės įtakos ne tik į kraujo apykaitą, bet taip pat ir į daugelio organų fiziologines funkcijas.

Prostaglandinų reikšmę medicinai pradėta suprasti tik per paskutinį dešimtmetį, tačiau jau dabar mokslininkai tvirtina, kad jų įtakos pilnas supratimas ir jų pavartojimas gydyme atneš naują erą medicinos mokslo istorijoje. Tad ne nuostabu, kad šios srities tyrimuose konkurencija dėl finansinės paramos yra labai didelė. Salia to, infliacija ir kito kio dabartiniai biudžeto suvaržymai labai apsunkino federalinės valdžios paramos gavimą. Šiuo metu vos ketvir-

tis, ar mažiau, visų prašančių universitetų ar mokslinių įstaigų tą paramą gauna. Jai gauti reikia tikslų laboratorinių duomenų ir moksliniai įtikinančios aplikacijos.

Pernai dr. Antanas Butkus išspausdino studiją, kurios duomenys rodo, kad diabetikų kraujo trombocitai turi nenormaliai aukštą tromboksano koncentraciją. Tromboksanas yra viena rūšių prostaglandinų kuris sukelia trombocitų krešulį. Tai yra natūralus mechanizmas, kraujagyslę sužeidus, sustabdyti kraujo išsiliejimą. Tačiau dėl nenormaliai didelio tromboksano kiekio diabetikų kraujyje, jų kraujas palinkęs į per didelį krešėjimą, kas gali sukelti kliniškes komplikacijas, kaip antai aterosklerozinius kraujagyslių pakenkimus, nes trombocitų sukrešėjimas paprastai sužaloja kraujagyslės sienelę, tuo duodamas pradžią pakenkimams išsivystyti.

Salia mokslinio darbo dr. Antanas Butkus daug laisvalaikio praleidžia visuomeniniame darbe. Jis įkūrė ir keletą metų vadovavo N. Zelandijos Lietuvių Bendruomenei

Dr. Antanas Butkus

bei redagavo N. Zelandijos Lietuvių biuletinį. Atvykęs į JAV jis buvo Baltimorės apylinkės valdyboje, įkūrė ir vadovavo LB Ohio apygardai, buvo kelių JAV LB tarybos nariu, buvo PLB vykdomojo vicepirmininku, o šiuo metu vadovauja jo paties JAV LB įsteigta Socialinių reikalų ta-

rybai. Tai yra gyvas pavyzdys, kad sėkmingas profesinis darbas mokslinėje srityje ne kiek nekludo aktyviai dalyvauti ir lietuvių veikloje.

Dr. Antanui Butkui linkime ir toliau gražios sėkmės jo profesinėje ir visuomeninėje veikloje.

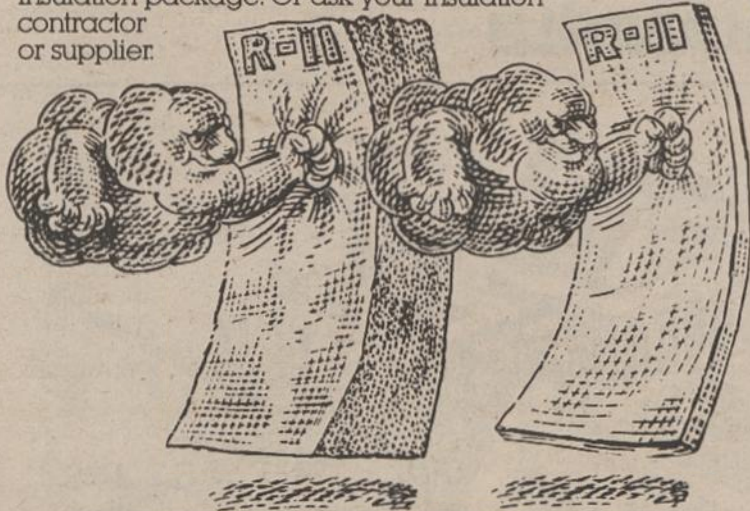
(d)

Electric heat: Keeping it in, adding it on, and leveling it out.

An R for an R.

A customer considering electric heating called to ask whether loose fill or blanket insulation would be better in his walls. Well, we couldn't answer him — at least not from the information given.

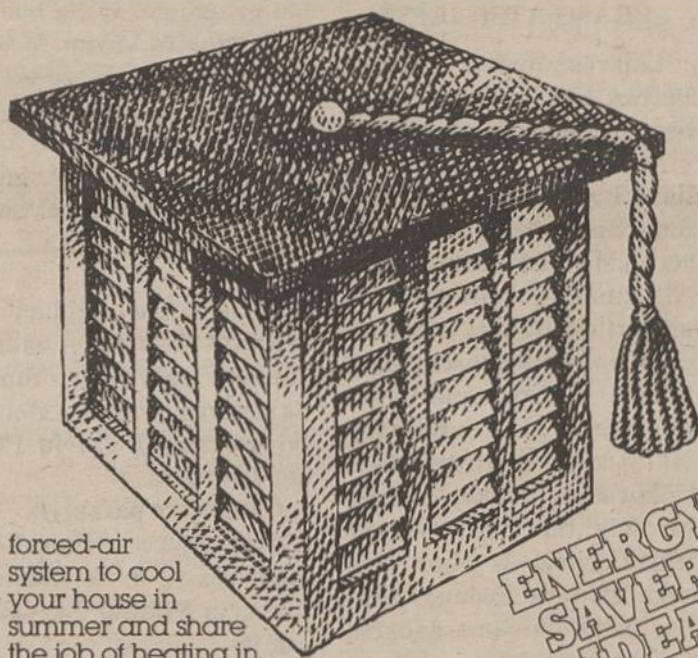
The type of insulation or its thickness doesn't necessarily tell you what you need to know about its insulating ability. You need to know the R-value. This is a number that indicates how well the material keeps winter heat in, summer heat out. The higher the number, the greater the material's capability to insulate. The R-value will be printed on the insulation package. Or ask your insulation contractor or supplier.

You should also know that different R-values are recommended for different parts of your house. Our free booklet "How to Insulate Your Home" will give you all the facts. Call or write for your copy.

The know-it-all heat pump.

If you'd like whole-house air conditioning in addition to a super-efficient heating system, consider the add-on electric heat pump. It's installed as part of your present

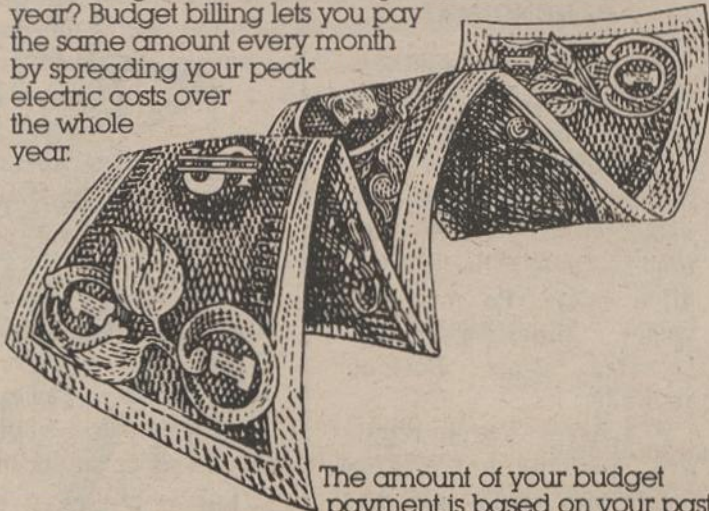

forced-air system to cool your house in summer and share the job of heating in winter. Heating is the add-on heat pump's big plus. Its automatic controls know it all when it comes to splitting up the heating job between your furnace and the heat pump for top efficiency — and economy. When the temperature's below freezing, the sensor tells your furnace to do the work. Above freezing, the more efficient heat pump gets the nod. And that can save you energy and money.

Want to know more? Call your heating contractor. Or us.

On the level.

Speaking of heating, did you know you can level out winter's higher electric heating bills over the whole year? Budget billing lets you pay the same amount every month by spreading your peak electric costs over the whole year.

The amount of your budget payment is based on your past usage and is reviewed periodically for any necessary adjustment. If you'd like to enroll in budget billing, call our Consumer Services Department.

Answers from The Illuminating Company.
The Energy Makers.

ISPANIJOS SPAUDA APIE LIETUVĄ

Madrido dienraščio sekmdieninis priedas "Ya Dominical", š. m. rugpiūčio 2 dienos numerio viršelį skiria raudonomis raidėmis išdėstytam užrašui: "LITUANIA, NUEVA POLONIA".

Žurnalas 56 puslapių. Pradžioje, puslapiai 13, 14 ir 15 yra skirti straipsniui apie Lietuvą. Straipsnis gausiai iliustruotas aukštos kokybės nuotraukomis, kurių kelios yra spalvotos. Nuotraukos vaizduoja: sovietų kariuomenės propagandinį plakatą, kurių, anot autoriaus, esama gausu Lietuvos miestuose; vyresnio amžiaus maldininkus Vilniaus bažnyčios viduje; panoraminį Vilniaus vaizdą; civilines sutuoktuves Lietuvoje; rusų ir lenkų kalba Lietuvoje parduodamus laikraščius: Litva, Komso molskaja Pravda, Trybuna Ludo.

Straipsnio autoriaus atsiliepimai apie Lietuvą ir lietuvius yra ypatingai šilti. Kartojasi išsireiškimai kaip pav.: Lietuvos atvejis yra "admirable"; Lietuva — Baltijos perlas; Vilniaus nuotrauką lydi užrašas "belisima", ir t.t.

Atskirų skyrelių pavadinimai patys už save kalba: "Vertingas tiesioginis liudijimas", "Gyvybingumas ir beroizmas", "Atkakli kova dėl religinės laisvės", "40 metų be laisvės", "Tačiau komunistų spaudimas tęsiasi".

Bendrai paėmus, straipsnis rodo daug gilią pagarbą Lietuvos katalikams.

(r)

BOSTONO LIETUVIAI

VYTENIO VASYLIŪNO VARGONŲ KONCERTAS

Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks š. m. rugsėjo 20 d., sekmadienį, 3 val. po pietų First and Second Church Bostone, 60 Marlborough St.

Vytenis Vasyliūnas yra koncertavęs Europoje. Davęs 12 koncertų šįmet nuo sausio iki birželio. Jis gros įdomią programą.

DR. L. BALTUŠYTĖ Į PRINCETON

Dr. Laima Baltušytė, kuri prieš dvejus metus Columbia universitete New Yorke gavo daktaro laipsnį iš chemijos, virš pusantrų metų dirbo kaip Post doctoral research associate Wisconsin universitete chemijos departamente, nuo š. m. rugsėjo mėnesio 1-mos dienos pradeda dirbti didžiojo Mobil Oil kompanijoje, Princeton, New Jersey, Central Research Division and Development corporation kaip research chemist — tyrimų chemike.

Rugpjūčio mėnesį dr. Laima praleido pas savo tėvilius Anastaziją ir Stasį Baltušius Bostone. Žinoma, jos atostogos nebuvo džiaugsmingos, nes jos mamytė sunkiai serga ir pakėlė operacijas, o dabar jau sveiksta savo namuose.

Linkime dr. Laimai Baltušytei sėkmės mokslinių tyrimų darbuose ir asmeniniame gyvenime, o jos mamytei ponai Baltušienei — sveikatos.

LAISVĖS VARPO VAJUS

Siekiant ir toliau išlaikyti visuomeninės ir kultūrinės Laisvės Varpo radijo valandėlės programas, vykdomas piniginis vajas. Jo dalyviams numatytos šios dovanos: Pirmoji — \$100.00 taupa, So. Boston Savings Bank auka, antroji — \$75.00 grynais pinigais, Juozo Kairio, Fitzmaurice Motor Salės auka; trečioji — \$50.00 vertės lininė staltiesė, Algio ir Birutės Mitkų, Baltic Tours auka; ketvirtoji — \$25.00 grynais pinigais, Jadvygos Tumavičienės atminimui auka.

Dovanų paskirtymas pagal aukų pakvitavimo šakneles traukimo keliu vyks 1981 m. spalio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos trečio aukšto salėje po Laisvės Varpo rudens vaidinimo, kurį atliks Hamiltono lietuvių dramos teatras "Aukuras" iš Kanados. Pernai Chicagoje įvykusiame lietuvių teatro festivalyje pripažintas geriausiu lietuvių teatru išeivijoje. Kas paauskos bent \$1.00, tas galės tame dovanų paskirstyme dalyvauti.

Dabartinėmis mūsų sąly-

gomis Laisvės Varpui tenka ypatingas vaidmuo. Perduodamas savo programas Laisvės Varpas ne tik jungia lietuvių įvairiose vietovėse mūsų tautos siekiamas realizuoti, bet taip pat iškelia mūsų tautinės kultūros vertybes ir laisvės siekius amerikiečių visuomenei ir tiems lietuviams, kurie lietuviškai jau nebesupranta ar silpnai supranta.

Dabar Laisvės Varpas girdimas sekmadieniais nuo 12 val. 10 min. iki 1 val. po pietų iš WBET radijo stoties iš Brocktono, banga 1460 AM. Tai galinga stotis, 5000 Wattu galingumo. Atsakytoji stotis WCAS buvo tik 250 Wattų.

Toks vajas yra remtinas. Bostone veikianti Educational Television stotis jau visas mėnuo kaip prašo aukoti tos stoties išlaikymui. Tad ir mums lietuviams, jeigu mes vertinam lietuvišką žodį radijo bangomis, reikia remti tą žodį, kaip daro amerikiečiai.

PRAŠO ATSLIEPTI

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis prašo atsliepti visus tuos, kurie negirdi jo programos iš WBET radijo stoties Brocktone, banga 1460 AM, o norėtų klausytis Laisvės Varpo. Žinios reikalingos nustatyti — ieškoti kitos radijo stoties ar pasitenkinti turima iš Brocktono. Jėgiu pasirodė, kad yra daug tokių, kurie negirdi dabartinės radijo stoties, o norėtų girdėti, tai būtų prasmė ieškoti kitos. Gi jeigu tokių nėra ar tėra nedaug, tada bus pasitenkinama dabartine stotimi. Pasisakymus siųsti: P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tačiau, jeigu ši stotis negirdima ar blogai girdima, bandyti sukinėti radijo aparatą. Kai antena yra tiesiai stoties link, tada gerai ar geriau girdima. Eilė klausytojų tą jau išbandė.

PARENGIMAI

• Tautos šventės minėjimas rugsėjo 13 d. Šv. Mišios šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone 10:15 val. ryte. Tolimesnis minėjimas 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Po minėjimo vaisės. Minėjimą rengia Lietuvių B-nės Bostono apylinkė.

• Laisvės Varpo renginys, kuriame bus gražus vaidinimas spalio 4 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Dail. Jono Rūtenio dailės darbų paroda spalio 3-4 dienomis So. Bostono Liet. Piliečių Draugijos antro

ELIZABETHE KALBĖS LAISVĖS KOVOTOJAS VLADAS ŠAKALYS

Jau ne pirmas dešimtmetis kai Elizabetho ir apylinkės lietuviai renkasi minėti Rugsėjo Aštuntosios tautos šventę. Nežiūrint į tai, kad nemažas būrys tautiečių sulaukę brandaus amžiaus yra apleidę ir palikę šį judrų, New Yorko pašonėje esantį miestą, minėjimo tradicija bus tęsiama ir šiemet. Rengėjai daro viską, kad eiga būtų kuo įdomesnė. Jie yra pasikvietę du tvirtus ir įdomius asmenis: kalbėtoją Vladą Šakalį ir dainininką Benediktą Povilavičių.

Kas yra Vladas Šakalys? Jis yra pats pirmas lietuvis disidentas sėkmingai prasiveržęs pro sovietinę geležinę uždangą ir laimingai pasiekęs laisvąją Ameriką. Šis jo prasiveržimas skamba tiesiog lyg kokia fantastinė vieno žmogaus Odisėją, Spandoje buvo rašyta, kad tai vyras didelio ryžto, drąsos ir kieto būdo. Tai žmogus, kuris ant savo kailio pergyveno rusų okupantų paniekinimus ir daromas skriaudas. Įvykiai ir vaizdai kuriuos matė šis patriotas Lietuvoje dabar jo paties kruopščiai renkami bei grupojami ir jie bus išleisti atskira knyga. Vladas Šakalys yra tas Lietuvos sūnus, kuris pusę savo gyvenimo praleido sovietų kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, tačiau tai nepa-

aukšto salėje. Atidarymas spalio 3 d. 5 val. vakare. Kalbės rašytojas Stasys Santvaras. Parodą globoja So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija.

• Šv. Petro parapijos "Bazaras" vyks sekmadienį, lapkričio 15 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Kardinolas Medeiros atnašaus šv. Mišias šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone lapkričio 22 d. 10:15 val. ryte. (pž)

Vladas Šakalys

keitė ir nepalaužė jo didžiausio troškimo — kovos dėl Lietuvos laisvės.

Okupanto padiktutas gyvenimo režimas stūmė Vladą Šakalį į dvi galimybes: už nepaklusnumą į katorgą, arba į nelegalią veiklą savo krašte. Jis visa širdim įsijungė į pagrindį, į disidentinio pasipriešinimo srovę. Tai pareikalavo iš jo daug idealizmo ir jaunatviško ryžto vykdančio savo idealus. Šis nepaprastas drąsos vyras papasakos apie pasipriešinimo augimą Lietuvoje, gyventojų nuotaikas, ir savo pergyvenimus sovietų kalėjimuose. Štai kodėl amerikiečių filmų produseriai yra taip susidomėję Vlado žygiu. O tas žygis yra nepaprastas, nes jis vienu vienas sulaužė taip garsiai skelbiamą nenugalimą sovietinės valstybės sieną. Reikėjo nugalėti KGB, alkį, šaltį, spygliuotų vielų tvorą, minų laukus, ir dresiruotų šunų uoslę.

Solistas Benediktas Povilavičius Elizabetho yra dainavęs jau gana senokai. Tai bosas, apdovanotas gražiu balso tembru, kurį jis puoselėja jau daug metų. Šią vasarą teko jį girdėti atliekant savo rečitalį. Išpūdis buvo labai teigiamas. Balsas apvaldytas gerai, intonacija švari, dainų išpil-

dymas gerai išbaigtas. Tai reiškia, kad jis turi profesionalą mokytoją, kuris jį pastatė "ant gero kelio." Šeštadienį, spalio mėn. 3 dieną jo gražiu dainavimu galės įsitikinti visi minėjimo dalyviai. Fortepijonu palydės Matas Jatkauskas.

Pagal nusistovėjusį įprotį šį tautos šventės minėjimą rengia Elizabetho Tautinės Sąjungos skyrius. Po oficialios ir meninės dalies bus vakarienė, o po jos — šokiai iki vėlumos. Į minėjimą pažadėjo atvykti ir Simas Kudirka su ponia. Tas viskas įvyks spalio mėnesio 3 dieną, šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth, New Jersey. Pradžią 7 val. vakaro. Auka — \$17.00 asmeniui. Rengėjai kviečia visus ir visas pasinaudoti šiuo puikiu renginiu ir įdomiai praleisti laiką savu žmonių tarpe. Bilietais aprūpina Petras Lukas — 351-0120, Vincas Mišūnas — 352-8430, Jonas Švedas — 965-0518, arba Julius Veblaitis — 687-4943.

Tad iki pasimatymo! (jpv)

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. LARGE MACHINE SHOP — Has immediate opening for machinists on 1st & 2nd shift. Must have at least 5 yrs. exper. Capable of reading blueprints, operating Boring Mills (vertical & horizontal), milling machines & lathes (large & small). Job shop work, not production. Top wages & benefits. Excellent future & job security with fast growing company. Qualified persons only apply at:

BESCO, INC.

2525 W. EDGEWOOD AVE.
JACKSONVILLE, FLA. 32209
Equal Opportunity Employer (36-42)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP

For 340 bed general hospital to work and live in small congenial community REGISTERED MEDICAL TECHNOLOGISTS ASCP

Immediate openings in most areas. Salary commensurate with experience & ability. Also

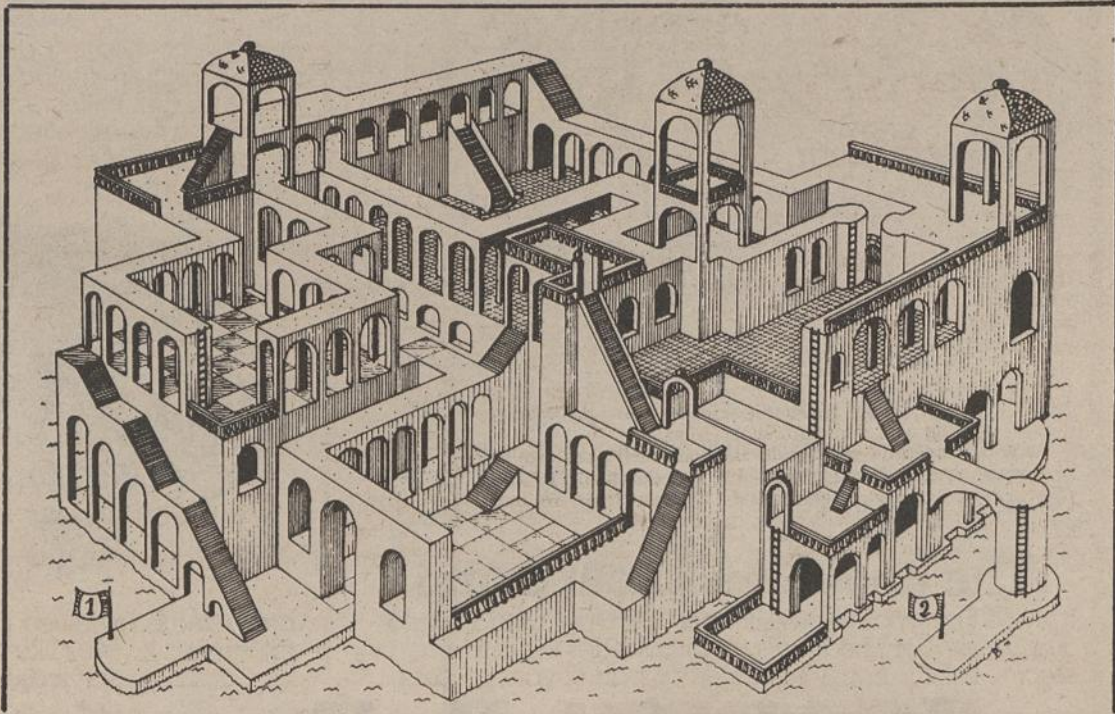
REGISTERED NURSES

For all services and all shifts. Good starting salary plus shift differential. Apply call or write to Personnel Director

606-329-2133

KING'S DAUGHTERS' HOSPITAL
Ashland, Ky. 41101
An Equal Opportunity Employer (35-41)

POILSIO VALANDĖLEI

Naudodamiesi laiptais, kopečiomis, galerijomis ir stogu, raskite kelią iš Nr. 1 į Nr. 2. Negalima plaukti. Atsakymas 14 psl.

STEEL & PIPE PRODUCTION

Erlanger Tubular Works, Tulsa, Oklahoma has openings available for the following positions:

PLANT MANAGER

Of API Tubular threading, upsetting and heat treating facility. Individual must have specific experience in

- Scheduling of production.
- Co-ordination among the different manufacturing operations.
- Manufacturing equipment involved in heat treatment, threading and upsetting of carbon and alloy oil country tubular goods.
- Oversight of production departments.
- Receive visiting customers.

MANAGER OF QUALITY CONTROL

Desired individual must have experience in

- Inspection of API Tubulars, which have been heat treated, threaded and coupled.
- Co-ordination with independent production departments.
- Oversight of individual quality inspectors.
- Resolution of customers' quality claims.

MAINTENANCE SUPERVISOR

Oil Country Tubular Goods Heat Treating Line. Must be capable of establishing a total maintenance program for furnaces, associated mechanical and electrical equipment, sizing mill, straighteners and NDT Facility Greenfield Site.

Unique potential for career growth with excellent salary and fringe benefits at our superior Southwestern Location. Please send resume and salary requirements in strict confidence to:

Mr. Arthur Koenig, President
ERLANGER COMPANY, INC.
1 Bridge Plaza-North
Fort Lee, NJ 07024
201-947-7300

LOS ANGELES

BIRUTIETĖS SUSILAUKE DAUG SVEČIŲ

Los Angeles D.L.K. Birutės draugijos gegužinė rugsėjo 6 d. J. ir E. Sinkių rezidencijos puikioje sodyboje, Santa Monikoje, labai gražiai praėjo. Svečių prigužėjo daugiau negu buvo galima laukti. Šeiminkės, birutietės, betgi tam buvo rūpestingai pasiruošusios ir su maistu, ir su gėrimais ir su gera loterija, visiems užteko visko.

Birutiečių valdybą šiuo metu sudaro: pirm. Albertina Milienė, vicepirm. Alf. Pažiūrienė, sekr. Monika

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small Congenial community and a fully accredited 36 bed Rural Hospital situated in a lovely Farming Valley, 3000 elevation. Mild Yena Round climate. Winter sports in adjacent mtn range. Xint schools thru Jr. college.

STAFF NURSES MEDICAL/SURGICAL NURSES & OR NURSES HEAD NURSES

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Good starting salary. Liberal personnel Policies.

APPLY CALL OR WRITE TO:
DIRECTOR OF NURSES
MT. GRAHAM COMMUNITY HOSPITAL
1600 20TH AVE.
SAFFORD, ARIZONA 85546
602-428-1171

(36-39)

Gasparonienė, išd. Elena Pažerienė ir narė Filomena Galdikienė.

BALFAS RENGIASI DIDELIEMS DARBAMS

Los Angeles BALFo skyriaus valdybos posėdyje rugsėjo 6 d., pirmininkui Vl. Pažiūrai vadovaujant — aptarta visa eilė veiklos darbų: balius — lapkričio 14 d. parapijos salėje. Baliaus programoje numatyta solistės Julija Variakojtė ir Baronaitė-Šilkaitienė, bei vyrų kvartetas. Aptarta aukų rinkimo vėjus, kuris truks nuo spalio 11 d. iki lapkričio 29 d. Į BALFo seimą lapkričio 24 ir 25 d. d. Detroito iš Los Angeles vyks: Vl. Pažiūra, Alf. Pažiūrienė, Alena Devenienė ir Vl. Bakūnas.

Skyriaus valdyboje yra: Vl. Pažiūra (pirmininkas net jau 27 metai iš eilės), Alf. Pažiūrienė, Mikas Naujokaitis, Simas Kvečas, dr. V. Raulinaitienė, Liucija Mažeikienė, Alena Devenienė, Vladas Velža, Nelė Mockuvienė, Jonas Mockus ir Vytautas Elukas. (vb)

• Prez. Antano Smetonos filmo pagaminimo išlaidoms padengti dar trūksta pinigų. Dar ne visi ALT

S-gos skyriai parėmė šį darbą.

Asmenys, norintieji prisidėti prie šio darbo su auka, pinigus prašom siųsti buvusiam ALT S-gos pirmininkui Antanui Mažeikai, 13055 Mindanao Way #3, Marina del Rey, Ca. 90291, tel. (213) 821-8681.

• **APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.**

HOUSE FOR SALE

HILLER AVE. off 185th. Neat, clean 3 bedroom Brick Colonial with formal dining, panelled recreation room, detached garage, lovely yard. Owner has bought, make offer. \$48,900 G. Mishaga 381-9372.
McLEAN REALTY, INC.
382-3400

(35-39)

HOUSE FOR SALE

Marcella, 3 bedroom single, central A-C. Finished basement, new driveway. Well consider any financing. By owner. Call: 692-0127. (34-35)

LEE C. MOORE, CORPORATION

Needs for steady work
Must have shop experienced
structural layers out
Structural fitters

STEADY WORK FOR QUALIFIED MEN AND FRINGE BENEFITS

Visit Plant
4201 Grand Ave., Neville Island
Pittsburgh, Pa. 15225
or phone 1-412-331-4700 for interview

A secure place to work
Equal Opportunity Employer

(34-40)

SEWING MECHANIC/ GENERAL MAINTENANCE

Must have prior experience as mechanic for a 100 machine plant manufacturing all types of blouses, pants, and skirts. Excellent salary and relocation. Call 304-265-1700 or write:

George A. Soros
GRAFTON APPAREL MANUFACTURING CO.
Riverside Drive
Grafton, West Virginia 26354

DATA PROCESSING PROFESSIONALS

Holland, Michigan

As a leading manufacturer of office interior systems, Haworth is experiencing dramatic growth in an industry that is also expanding very rapidly. The result of this growth is reflected in the recent conversion to an IBM 4341 System in an MVS-IMS Environment. Opportunities: Current openings include SYSTEMS ANALYST and Programmer-Analysts positions to assist in designing and developing key finance, marketing and sales applications. These are new positions created to support increasing sales volume.

Qualified candidates will be degreed professionals or individuals who have equivalent skills and have demonstrated good communication skills, project leadership skills, and motivation to keep projects moving with minimum supervision.

We offer a competitive salary schedule and benefits package that includes a liberal relocation plan plus the opportunity to join a rapidly expanding and progressive M.I.S. Department. We invite you to send your resume, with salary requirement, to:

Human Resources Department

HAWORTH
One Haworth Center, Holland, MI 49423

Equal Opportunity Employer

HAWORTH

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Jaunieji Laimutė Švarcaitė ir Donald Kormos.

A. Majorovo nuotr.

ŠAUNIOS VESTUVĖS CLEVELANDE

Š. m. rugpiūčio 29 dieną, Clevelande, šv. Jurgio lietuvių parapijos šventovėje, jos klebonas kunigas Bacevičius sutokė Laimutę Švarcaitę su Donald Kormos.

Laimutė Švarcaitė yra mums clevelandiečiams pažįstamų Malvinos ir Jono Švarcų dukra. Ji yra baigusi Case Western Reserve universitetą bakalauro laipsniu iš chemijos, laimėjusi Charles F. Mayberry Award už geriausią tų metų senior tezę. Kurį laiką dirbo veteranų ligoninėje, tyrinėjimų laboratorijoje. 1980 metais persikėlė į Bostoną kur ir dabar dirba Massachusetts General ligoninėje inkstų tyrimų srityje. Laimutė Clevelande lankė liuanistinę mokyklą, priklausė Neringos skaučių tuntui, šoko Grandinėleje bei dainavo Nerijoje.

Jaunasis Donald Kormos yra gimęs ir augęs Clevelande. Taip pat yra baigęs Case Western Reserve universitetą. Turi bakalauro laipsnį iš chemijos, magistro laipsnį iš polimerų, o šiuo metu dėsto bei siekia daktarato Massachusetts Institute of Technology, Bostone.

Jaunosius atlydėjo penkios poros pamergių-pabrolių. Pirmoji palydos pora buvo Vilija Nasvytytė, Laimos jaunystės draugė ir Kenneth Kormos, jaunojo brolis; antra pora — Laimos pusseserė Janė Vareikaitė ir Gene Barnett, M. D., jaunojo mokslo draugas.

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 18 Lietuvių namų salėje Bronio Railos ir jo knygos "Vaivos rykštė" sutiktuves. Rengia Tėvynės Garsų radijas.

• RUGSĖJO 20 D. pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių muose.

• RUGSĖJO 26 D. Vasarą palydint balius Lietuvių Namuose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• RUGSĖJO 27 d. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 26-27 D. Menininko Baltuonio medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• SPALIO 3 D. Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• SPALIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 18 D. prof. J. Žilvičiaus 90 metų amžiaus sukakties minėjimas. Akademija-

sius sutiko su duona ir druska jų tėveliai, draugės pašoko Sadutę, palydėjo jaunamartę lietuviškom dainom. Linksmi pašokta ir p a s i linksminta. Vestuvių puotos formaliąją dalį pravedė Laimos brolienė Vida Čyvaitė-Švarcienė ir Laimos brolis Ramūnas Švarcas.

(rd)

Jaunosios tėvai - Malvina ir Jonas Svarcai.

A. Majorovo nuotr.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Audimo pamokos su Brone Kasperavičiene nuo rugsėjo 30 d. trečiadieniais vakarais pradedantiems ir pažengusiems. Registracija vyksta dabar.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

koncertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• SPALIO 24 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia A. L. Taryba, Latvių S-gas ir Estų Taryba.

• SPALIO 25 D. ALTO Clevelando skyriaus organizacijų metinis susirinkimas šv. Jurgio parapijos salėje.

• SPALIO 25 D. Clevelando šaulių balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D. D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• LAPKRIČIO 7-8 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• LAPKRIČIO 14-15 D. ŠALFAS Sąjungos suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 14 IR 15 D. D. Socialinės gerovės savaitgalis DMNP parapijos salėje. Rengia LB Soc. Taryba. Bus koncertas ir simpoziumas.

• LAPKRIČIO 22 D. 41 metų sukilimo minėjimas Naujos parapijos salėje.

• LAPKRIČIO 28 D. Karuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

• GRUODŽIO 20 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos rengiama Kalėdų eglutė.

1982 M.

• SAUSIO 24, sekmadienį, 4 val. — Simfoninis koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• VASARIO 13 D., šeštadienį, 7:00 v. v. — Lietuvos laisvės vigilija Dievo Motinos šventovėje. Rengia Dievo Motinos parapija.

• KOVO 20-21 D. D. Draugo romano premijos įteikimas ir koncertas DMNP parapijos salėje.

• BALANDŽIO 3 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjimas-koncertas.

• 1982 M. BALANDŽIO 17 D. Dirvai paremti Pavasarinis balius Lietuvių Namuose.

• GEGUŽĖS 9 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos rengiama Motinos dienos programa.

• BIRŽELIO 6 D. — Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS-REALETY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HELP WANTED Housekeeper — live in.

Immediate opening for a live in housekeeper needed for an active self-sufficient, elderly woman; who stands much of a day outside of a home. Ligth laundry, cooking and general housework. Pleasant East side suburb with housekeepers own room and bath. Generous salary and benefits for experienced person. Call days: 464-2500, ext. 2109; evening: 464-0388.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **BRONYS RAILA** su žmona atvyko į Clevelandą sekmadienį, rugsėjo 13 d., vėlai vakare. Juos atvežė dr. H. Brazaitis iš Taboro farmos. Pirmadienį svečiams priėmimą padarė Roma ir dr. Danielius Degėšiai.

Penktadienį, rugsėjo 18 d., 7:30 v.v. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos ir jo knygos 'Vaivos rykštė' sutiktuves, kurias rengia Tėvynės Garsų radijo štabas - J. Stempušis, D. Staniškienė, M. Lenkauskienė, A. Rukšėnas ir R. Kudukis. Visi lietuviai kviečiami gausiai sutiktuose dalyvauti.

PAMINĖTA LAISVOSIOS LIETUVOS LAIKRAŠČIO 35-RIŲ METŲ SUKAKTIS

Rugsėjo 5-6 d. Clevelande, Lietuvių namuose, įvyko Lietuvos Atgimimo sąjūdžio seniūnų tarybos suvažiavimas, kurio antrąją dieną buvo paminėta Laisvosios Lietuvos laikraščio 35-rių metų sukaktis. Laikraštis pradėtas leisti 1946 m. Memmingene, Vokietijoje, vėliau perkeltas į Kanadą

ir šiuo metu dukart per mėnesį leidžiamas Chicagoje. Suvažiavime dalyvavo ir LAS garbės narė Stefanija Rūkienė, Sibiro tremtinė ir prisiminimų knygos autorė, atvykusi iš Hot Springs, Ark.

Minėjimui vadovavo Jonas Virbalis. Kalbėjo LAS valdybos pirm. M. Blynas ir seniūnų tarybos pirm. Stp. Jakubickas. Laikraščio nuėitą kelių ilgesnėje paskaitoje apibūdino inž. K. Oželis. Meninėje programoje sol. J. Kazėnas, fortepionu palydint V. Puškoriui, padainavo ketvertą dainų ir čiurlionio ansamblio kanklių orkestras atliko keletą dalykų kanklėmis.

Laikraštis susilaukė nemaža sveikinimų žodžių. Raštu gautus sveikinimus perskaitė V. Jokūbaitis. Minėjime dalyvavo gražus būrys suvažiavimo dalyvių, atvykusių iš kitur, o taip pat nemaža clevelandiškių, laikraščio skaitytojų ir bičiulių.

NEOLITUANŲ ŠVENTĖ

Spalio 10 dieną, šeštadienį, 7:30 val. vakare Lietuvių Namų salėje įvyks Korp. Neo-Lithuania 59 metų sukaustuvinė šventė - balius. Meninę programą atliks pianistas filisteris Antanas Smetona. Šokiams gros Korporacijos Neo-Lithuania orkestras, vadovaujama s Algio Modesto. Šilta vakarienė su gėrimais asmeniui \$17.50. Bilietus ar stalus iš anksto galima užsisakyti pas šiuos menenis: Eugeniją Maslauskienę 692-1921, Birutę Smetonienę 371-4675 ir Vytautą Staškų 467-2756. Visi maloniai kviečiami.

Korporacijos Valdyba

• **TEVYNĖS GARSŲ** radijo programos prašom klausytis sekmadienį, rugsėjo 20 dieną, 6:30 ryto per WZZP radiją, FM106 banga.

• **V.S. V. TALLAT-KELP-SA**, atvykęs į Clevelandą revizuoti skautų vienetus, aplanke Dirvą ir su redaktoriumi V. Gedgaudu turėjo ilgesnį pasikalbėjimą visuomeniniais reikalais.

Adelė Šiaučiūnaitė ir Alfonsas Baliūnas susituokė š.m. rugpiūčio 29 d. Clevelande. R. Zorskos nuotr.

maloniai kviečia jus dalyvauti
žurnalisto, rašytojo, visuomenininko
BRONIO RAILOS
ir jo šimto prakalbų knygos

VAIVOS RYKŠTĖ SUTIKTUVĖSE

ši penktadienį, rugsėjo 18, 7 val. 30 min. vak.

LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

ĮĖJIMAS IR VAISĖS \$5.00.

★

"(Vaivos rykštė)... buvo daugelio išbučiuota vieno kito ir apspjauta. Tai visiškai normalus moterų, knygų ir jų autorių likimas."

(Autorius Dirvoje 1981. IX. 3)

• **Ingrida Bublienė**, JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė, dalyvavo Hot Springs, Ark., suruoštame Tautos šventės minėjime, rugsėjo 8 d. ir pasakė pagrindinę kalbą.

• **Audra E. Gedrytė**, Irenos ir Algio Gedrių duktė, baigė Richmond Heights gimnaziją. Audra ši rudenį lankys Cleveland State Universitetą ir studijuos inžineriją. Audra buvo Richmond Heights gimnazijos mergaičių gimnastikos komandos kapitone priklausio National Honor Society ir šoka tautinius šokius Grandinėleje. Audra laimėjo Gridiron Club \$500.00 stipendiją.

• **Čiurlionio ansamblis** naują sezoną pradėjo rugsėjo 9 d. 8 val. vakaro. Repetacijos vyksta kiekvieną trečiadienį, 8 val. vakaro ir kiekvieną sekmadienį, 12 val. dieną Lietuvių Namų patalpose. Norintieji įsijungti į Čiurlionio ansamblio eiles, esate maloniai laukiami atvykstant į repetijas.

Šio rudens planai: spalio 18 d. prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus sukakties paminėjimas — akademija-koncertas.

Spalio 31 d. savaitgalyje išvyka į Omahą, Nebraską.

• **Sigutė Bankaitytė**, Henriko ir Aldonos Bankaičių duktė, ši pavasarį baigė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą. Šiuo metu lanko Fairview Park gimnazijos 11 skyrių. Gimnazijoje Sigutė aktyviai reiškiasi sporte. Yra užsidirbusi "varsity" raidės iš tinklinio ir nėrimo. Taip pat priklauso gimnazijos vandens baletu grupei.

Lietuviškame pasaulyje Sigutė šoka Grandinėleje,

yra aktyvi moksleivių ateitininkų Maironio kuopos narė ir žaidžia tinklinį "žaibo" tinklinio komandoje.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

DIRVA

• Naujosios Vilties žurnalo redakcinė kolegija sudaryta šio sąstato:

Aleksas Laikūnas, redaktorius — 935 Beverly Rd., Cleveland Hts., Ohio 44121, tel. (216) 382-9851.

Dr. Bronius Nemickas — 71-67 58th Rd., Maspeth, N. Y., tel. (212) 457-5817.

Mečys Valiukėnas — 5958 So. Troy St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 434-7270.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos** suvažiavimas įvyks lapkričio 26-28 d. d. Holiday Inn, 5300 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fl. Tel. (813) 360-6911.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į A. Bobelytę, 4925 60th Ave., South St. Petersburg, Fl. 33715. Tel. (813) 867-1650.

Rengėjai rašo sąjungos nariams:

"Šiais metais bandysime jums parodyti tipingą Floridos gyvenimą. Penktadienio vakare, šalia pliažo, vyks LUAU, pilna vakarienė. Bus paršiuko kepimas (pig roast in pits, New England style), rūkytų žuvų, austrės, vėžiukai, "chow meins", įvairius daržovių ir vaisinių salotų. Hawaiiiečiai ir Hula šokėjos išpildys pro-

gramą su šokiais ir "flame throwing". Būtų įdomu, jeigu ir jus atsivežtumėt savo žolių sijonus ir "tropical — salų" drabužius. Kaina dėl LUAU bus \$10.00.

Pagrindinis banketas vyks mūsų Lietuvių Klube. Jus galėsite tikrai šeimyniškai pasivaikinti lietuviškais valgiais: cepelinai, kaldūnai, balandėliai ir daugiau. O jeigu dar galėsite pajudėti po tos vakarienės, bus šokiai ir dainos. Pilna banketo kaina \$15.00.

Paskaitų temos ir kalbėtojai bus vėliau pranešti."

NAUJA VALDYBA

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Sąjungos suvažiavimas Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje 1981 m. rugsėjo 5-6 dienomis į Sąjungos Centro Valdybą išrinko: pirmininką dr. Joną Valaitį, vicepirmininką dr. Joną Daugirdą ir sekretorių-iždininką dr. Arvydą Vanagūną.

• **POVILAS MALVICAS**, buvęs Kaišiadorių miškų urėdas, sulaukęs 97 m. amžiaus, mirė š.m. rugsėjo 3 d. Vokietijoje.

Velionis paliko daug gimiinių ir draugų Lietuvoje ir išeivijoje.

Gen. T. Daukanto Jūrų šaulių kuopa rugpjūčio 23 d. pravedė šaudymo rungtynes. Iš kairės: V. Zinkus, Z. Dailydė, B. Petrauskas, Petrašiūnas, teisėjas Br. Bernatavičius, L. Melas, E. Holtz, kuopos pirm. E. Vengianskas, J. Balčiūnas ir A. Martinkus. P. Malėtos nuotr.

• **DAIL. ROMAS VIESULAS** dalyvauja Tarptautinėje Grafikos Parodoje Jugoslavijoje. Parodoje dalyvauja 574 dailininkai iš 61 valstybės. Dailininkas taip pat dalyvauja exlibris parodose Lubin, Lenkijoje, Kazanlik, Bulgarijoje ir Moenchengladbach, Vokietijoje.

• **Dail. A. Krivickas**, Vasario 16 gimnazijos mokytojas, George Pompidou modernio meno muziejui Paryžiuje yra įteikęs savo 8 akvarelių originalus ir 20 akvarelių skaidrių iš 1972-76 m. laikotarpio. Dabar jis papildė skaidrėmis iš 1970 ir 1956 m. laikotarpio. Muziejus jam parašė, kad jis praturtino muziejaus dokumentaciją ir davė numerį, pagal kurį visada galės savo kūrybą papildyti naujesniais darbais.

• **Dr. V. Vienužis**, gyv. Elgin, Ill., per Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsį įteikė Dirvai paremti auką 100 dol. Ačiū.

• **Ona Vilėniškienė**, gyv. Dorchester, Mass., Vilties draugijos šimtininkė ir Dirvos rėmėja, Tautos šventės proga atsiuntė Dirvai paremti 40 dol. linkėdama sėkmės ir ištvermės. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **Lilė ir Aleksas Kaziai**, buvę clevelandiečiai, dabar gyvena Hot Springs, Ark., atnaujindami prenumeratą pridėjo auką 100 dol. su prierašu: "Tegyvuoja Dirva ir visi clevelandiečiai". Ačiū.

• **Teodoras Blinstrubas** persiuntė Dirvai likutį 29 dol. nuo sudėtų pinigų dovanai dr. Birutei ir Broniui Kasakačiams, Broniui Chicago Tautiniuose Namuose švenčiant vardadienį. Toks buvo Broniaus pageidavimas. Ačiū.

• **Komp. Bruno Markaitis** rašo trijų veiksmų operą, vardu "Kalanta". Įžanginiai darbai jau gerokai pažengę. Poetas Bernardas Brazdžionis sutiko sukurti šios ope-

ros libretą, kuris bus išverstas ir į anglų kalbą. Opera rašoma Romo Kalantos didvyriškos mirties aukos dešimtmečiui paminėti.

• **Dainos konkursas**, kurį skelbė Dzūkų Draugija, baigiasi š. m. spalio 1 d. Kūrinius prašome siųsti šiuo adresu: Dzūkų Draugija c/o P. Nedas, 6242 S. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

• **Bostono lituanistinė mokykla** rugsėjo 12 d. pradėjo mokslo metus. Mokyklai vadovauti ir šiais metais sutiko rašytojas Antanas Gustaitis. Tėvų komiteto pirmininku yra Romas Šležas. Kiti komiteto nariai: Renata

Špakevičienė, Aldona Navickienė ir Vincas Šnipas.

Metinis mokyklos banketas įvyks spalio 31 d. Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose.

• **A. A. B. Vosylių prisiminus** nekrologas (Dirva Nr. 34) buvo parašytas teis. Algirdo Budrecko.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
to work & live in a small Congenial
Hospital & Community
REGISTERED NURSE
RADIOLOGY TECHNOLOGIST ARRT
LABORATORY TECHNOLOGIST MT
PHYSICAL THERAPIST RPT
OR BOARD ELIGIBLE
Salary commensurate with experience
& ability. 90 bed hospital N. E. Okla.
45 miles from Tulsa Send resume or
contact CHARLEEN HOLBERT,
GRAND VALLEY HOSPITAL
P. O. Box 278, Pryor, OKLA. 74361
(918) 825-1600, Ext. 352. EOE/M/F
(32-38)

ELZEI KUZMICKIENEI

po ilgos ir varginančios ligos šią žemišką ke-

lionę užbaigus, jos brolių filisterių VITĄ BU-

ROKĄ su žmona DALIA korporantiškai už-

jaučiame

Los Angeles Neolitunai

PADĖKA

A. + A.

ALGIRDAS NASVYTIS

mirė 6. 28. 81.

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie suteikė mano vyrui paskutinį patarnavimą ir palydėjo velionį į amžinojo poilsio vietą. Dėkoju kun. Zarembai, S. J., kun. Kidykui, S. J. už atnašautas šv. Mišias, maldas koplyčioje ir palydėjus į Visų Sielų kapines. Dėkoju visiems organizacijų vadovams tarusiems atsisveikinimo žodžius. Dėkojus už atsiųstas velioniu gėles, aukojus šv. Mišioms, išreiškus man žodžiu ir raštu užuojautą. Gili ir nuoširdi padėka grabnešiams. Dėkojus laidotuvių direktoriui Wm. Jakubs už nuoširdų patarnavimą.

ŽMONA BRIGITA NASVYTIENĖ,
DUKROS DALIA IR JULIJA,
SŪNUS ALGIRDAS,
SESUO BIRUTĖ SMETONIENĖ,
BROLIS JAUNUTIS NASVYTIS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Garbės Pirmininkui

A.A.

STASIUI BARZDUKUI

AMŽINYBEN ISKELIAVUS, REISKIAME GILIA
UŽUOJAUTĄ DUKRAI AUSRAI IR VYRUI RYTUI
BABICKAMS, SŪNUI ARVYDUI IR ŽMONAI
DAIVAI, SŪNUI GYCIUI IR ŽMONAI VIDAI IR
JŲ SEIMOMS, SESERIAI KONSTANCIJAI IR
BROLIUI KAZIUI JUNGTINĖSE AMERIKOS
VALSTYBĖSE, SESERIMS JULIJAI IR PETRO-
NELEI, BROLIAMS JONUI, VACLOVUI IR JUO-
ZUI OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR VISIEMS
GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS.

SU JUMIS KARTU LIŪDI VISI
PASAULIO LIETUVIAI

IR

PASAULIO LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS VALDYBA

A.A.

STASIUI BARZDUKUI

MIRUS, JO SŪNUS ARVYDĄ IR BUVUSĮ CIURLIONIETĮ GYTI, DUKRĄ BUVUSIĄ CIURLIONIETĘ AUSRĄ, JOS VYRĄ CIURLIONIO ANSAMBLIO CHORMEISTERĮ RYTĄ BABICKĄ, BROLĮ KAZIMIERĄ, SESERĮ KONSTANCIJĄ IR JŲ SEIMĄ, BROLIUS IR SESERIS LIETUVOJE IR VISUS ARTIMUOSIUS GILIAI UŽJAUČIAME IR KARTU LIŪDIME.

CIURLIONIO ANSAMBLIS